

Epidemiologische update

RAG 24/11/2021

Voor de inschatting van de epidemiologische situatie heeft de RAG drempels voorgesteld om verschillende alarmniveaus te onderscheiden. De alarmniveaus werden gevalideerd door de Risk Management Group, en worden hier beschreven.

Naast de specifieke drempels steunt de analyse van de epidemiologische situatie verder op een bredere evaluatie, waarbij kwalitatieve (bv. bestaan van clusters) en strategische (bv. teststrategie) indicatoren mee in rekening worden gebracht.

BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De epidemiologische situatie is de voorbije week verder sterk achteruit gegaan. Er worden momenteel evenveel besmettingen gerapporteerd als op de piek van de tweede golf, en de snelheid van toename is nog steeds zeer sterk (+54%). Ook de meest recente geconsolideerde data (van maandag 23/11) tonen nog een verder toename. Het aantal vastgestelde infecties is ook een sterke onderschatting van het reële aantal, omdat het momenteel onmogelijk is om voldoende capaciteit op te kunnen bouwen om het test en trace systeem correct te kunnen laten verlopen; de capaciteit kan niet even snel uitgebreid worden als het aantal gevallen toeneemt. Hierdoor worden hoog-risicocontacten niet of zeer laattijdig geïdentificeerd en getest, waardoor infecties gemist worden. De virus circulatie is dus vermoedelijk hoger dan tijdens de eerdere golven. Dit blijkt ook uit de hoge positiviteitsratio (meer dan 5%) bij personen die een betalende test laten uitvoeren, waarbij het hoogst waarschijnlijk gaat om niet gevaccineerde asymptomatische personen, die een test uitvoeren om een CST te bekomen of om op reis te kunnen gaan.

De sterkste toename in besmettingen wordt nu geregistreerd in de leeftijdsgroep van 20 tot 39 jaar (vooral bij de 30 tot 39-jarigen).

Behalve in de provincie Limburg (waar de incidentie van hospitalisaties nu hoger is dan tijdens de tweede golf, maar waar ook het aantal besmettingen tijdens de tweede golf lager was dan elders), is de impact van de huidige zeer sterke viruscirculatie op het aantal hospitalisaties en het aantal overlijdens wel sterk afgezwakt vergeleken met de tweede golf, dankzij de vaccinatie. Maar, zoals al herhaaldelijk aangegeven, er is nu al een zeer grote druk op de ziekenhuizen, en zolang het aantal besmettingen verder toeneemt (en zeker met dergelijke snelheid) zal er ook nog een verdere stijging zijn van het aantal ernstige infecties, met ook gevolgen voor de niet-COVID zorg.

Daarnaast kraakt ook de eerste lijn, het percentage huisartsen dat de werkdruk voor COVID-19 als hoog tot zeer hoog inschat, is nog nooit zo hoog geweest als de voorbije week (80%).

Ook al is het nog te vroeg om nu al impact te zien van de verstrengde maatregelen van vorige week, de snelheid van toename voor zowel besmettingen als ziekenhuisopnames is zeer verontrustend. In de huidige snel evoluerende context, met weggevallen verdedigingslijnen, is de RAG van oordeel dat de genomen maatregelen onvoldoende zullen zijn om de trend te keren. Ondanks alle gedane inspanningen om de capaciteit voor het testen en het opsporen van contacten op te drijven, lijken de middelen een maximum te hebben bereikt, vooral menselijk. Ook heeft het zeer hoge aantal uitgevoerde testen momenteel slechts beperkt

impact op de evolutie van de epidemie. Besmette personen kunnen wel worden geïsoleerd, maar als hoog-risicocontacten te laat geïdentificeerd en getest worden hebben zij al voor verdere verspreiding gezorgd, waardoor de preventieve rol van het testbeleid weggevallen is.

Het alarmniveau is nu nationaal en voor alle gewesten/provincies het niveau 5, wat het hoogste mogelijke niveau is volgens de indicatoren. Er is dus dringend actie (met een afkoelingsperiode van minstens drie tot vier weken) nodig om het niveau opnieuw te doen dalen.

Besluit classificatie nationaal: hoogste alarmniveau met verder toenemende trend in nieuwe besmettingen en hospitalisaties, waardoor we in een noodsituatie zitten.

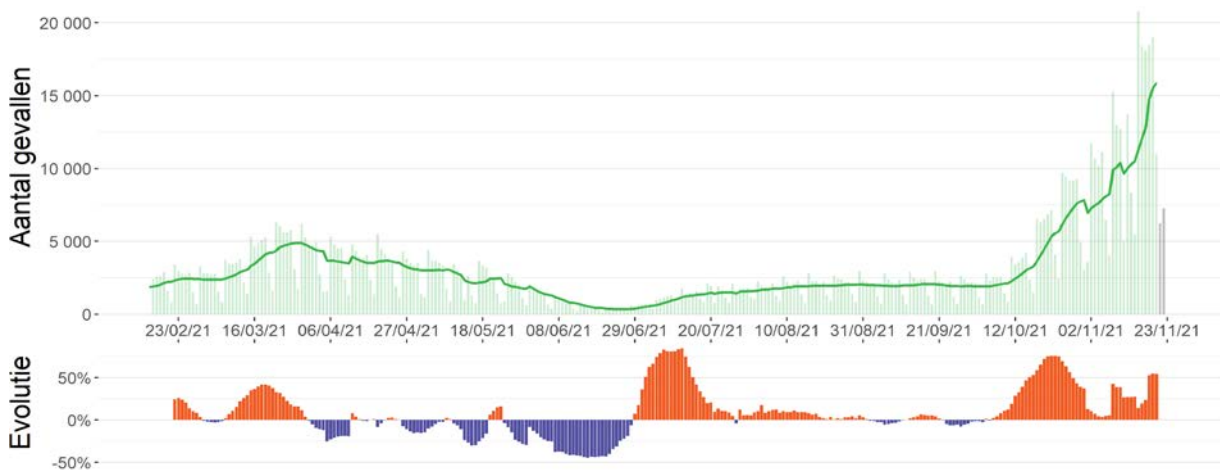
NATIONAAL

Indicatoren i.v.m. intensiteit

Het aantal nieuwe besmettingen is in de week van 14 tot 20 november opnieuw sterker toegenomen, met gemiddeld 15.890 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 10.299 in de voorgaande week (+54%) (Figuur 1).

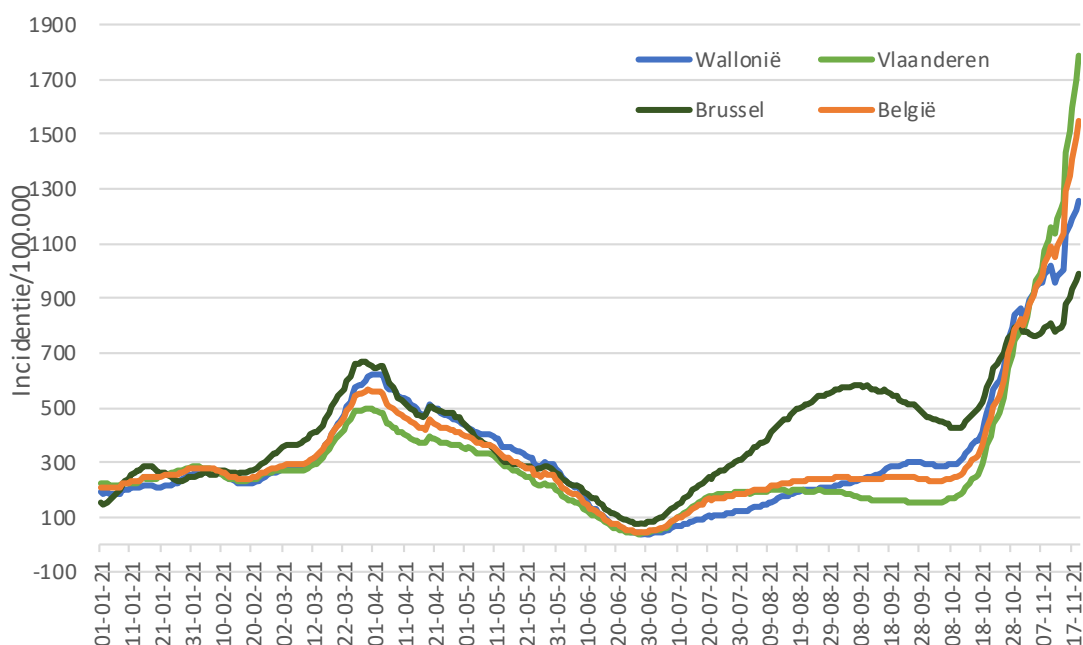
Het reproductiegetal (Rt) op basis van het aantal nieuwe besmettingen is ook opnieuw sterk gestegen, tot een waarde van 1,300 vergeleken met 1,095 de voorgaande week (toen in een context van een verlengd weekend).

Figuur 1: Evolutie van het totaal aantal nieuwe bevestigde besmettingen in België, sedert 15/02/21

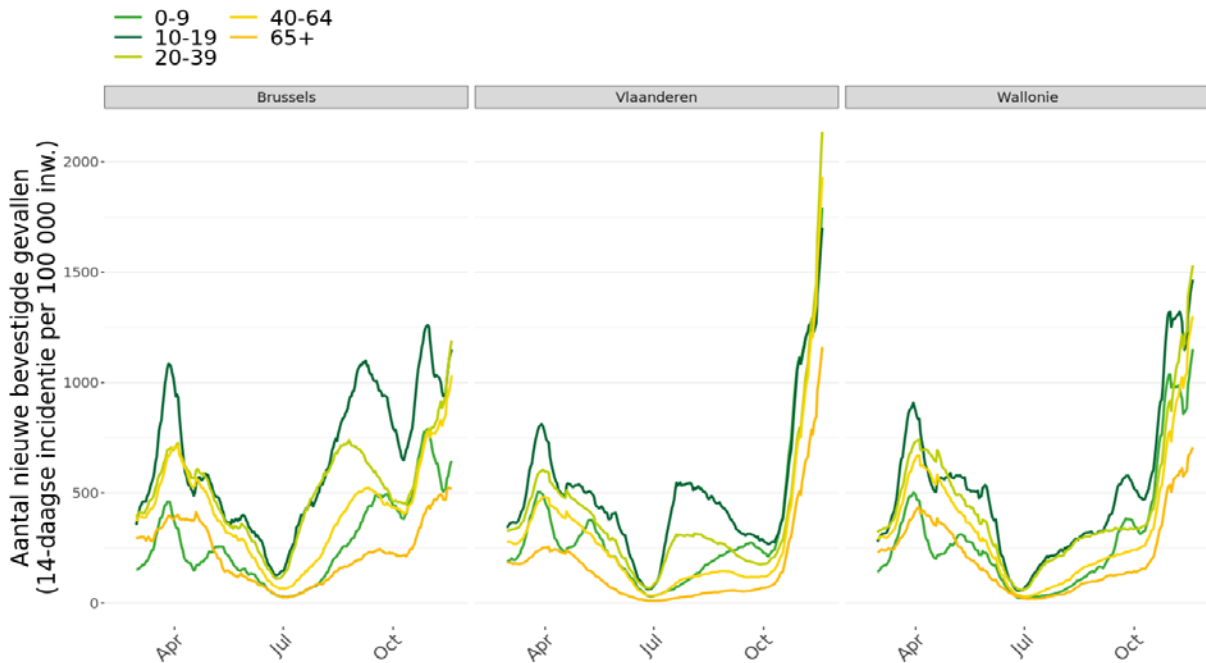
De 14-daagse cumulatieve incidentie nationaal is verder zeer sterk gestegen tot 1.591/100.000 vergeleken met 1.117/100.000 de week ervoor. De stijging wordt waargenomen in alle regio's, maar is het meest uitgesproken in Vlaanderen, waar een incidentie van 1.786 wordt geregistreerd (Figuur 2).

Figuur 2: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000 per regio, vanaf 01/01/21

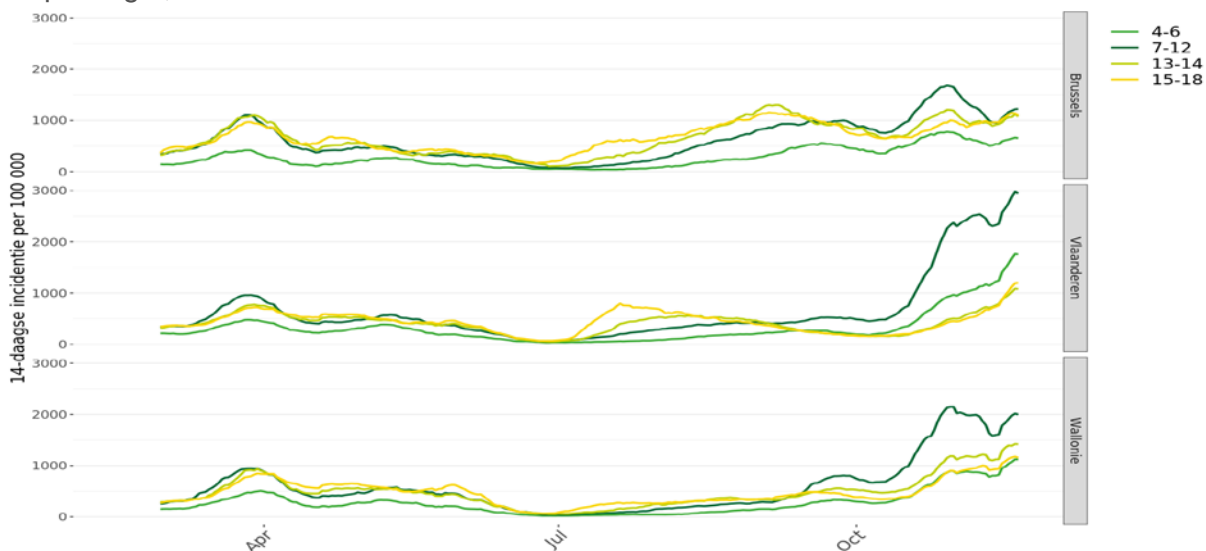
In alle regio's is er is stijging voor alle leeftijdsgroepen, maar vooral voor de 20-39-jarigen, waar nu de hoogste incidentie wordt geregistreerd (Figuur 3). In Vlaanderen is de incidentie het tweede hoogst voor de 40-64-jarigen, terwijl dat in Brussel en Wallonië voor de 10-19-jarigen is. De incidentie is nu in Vlaanderen ook voor de 65-plussers hoger dan 1.000/100.000, daar waar deze nog steeds minder snel toeneemt in deze leeftijdsgroep in de andere regio's.

Figuur 3: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, per leeftijdsgroep en per regio, september 2020 tot vorige week

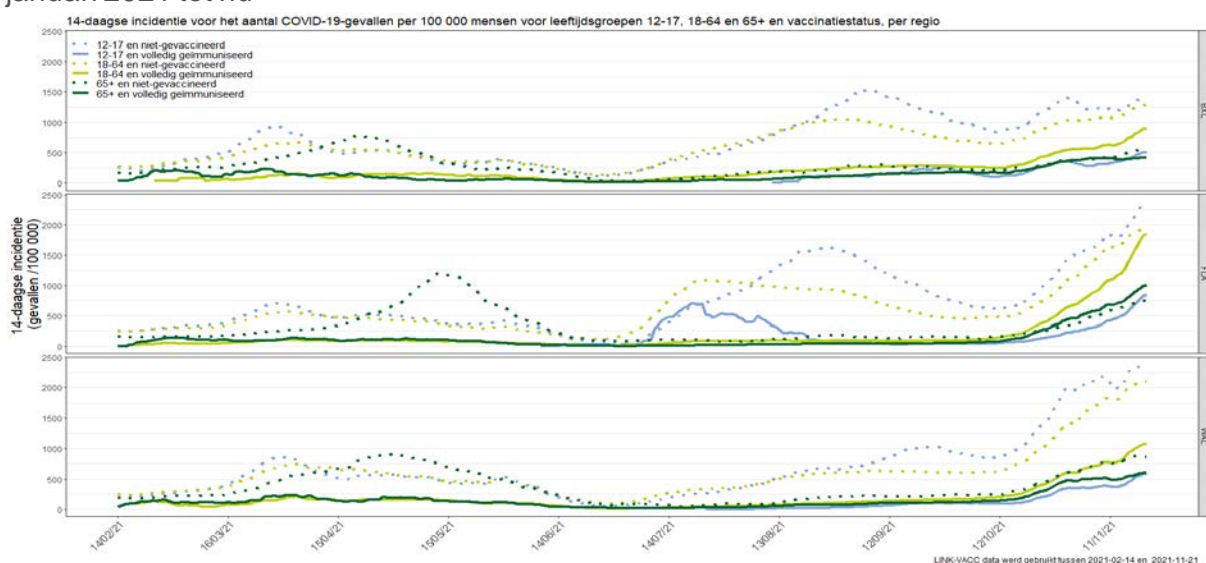
Een focus op de leeftijdsgroepen voor schoolgaande kinderen/jongeren toont ook de veel sterkere toename in Vlaanderen vergeleken met de andere regio's, vooral voor de 7-12 jarigen, met een incidentie van 3.000/100.000, ondanks het feit dat er nog weinig tot geen contact tracing meer gebeurt in het basisonderwijs. Ook voor de (deels gevaccineerde) hogere leeftijden in Vlaanderen (secundair onderwijs) is er nu een sterkere toename, waarbij nu gelijkaardige incidentie waarden worden gemeten in de drie regio's.

Figuur 4: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, per leeftijdsgroep tussen 4 en 18 jaar en per regio, maart 2021 tot nu

Figuur 5 en Tabel 1 geven per regio de 14-daagse incidentie weer voor besmettingen, voor de gevaccineerde en niet gevaccineerde personen sedert januari 2021 en voor de laatste 2 weken. Er is in alle regio's een stijging van de incidentie voor de leeftijdsgroepen 12-17 en 18-64-jarigen, bij niet gevaccineerden, maar ook bij gevaccineerde personen, door de zeer sterke blootstelling aan het virus. In Vlaanderen is er ook een sterke toename van de incidentie voor gevaccineerde 65-plussers. Hierbij is de incidentie voor de 65-84-jarigen opnieuw hoger voor gevaccineerde personen vergeleken met de niet-gevaccineerden. Mogelijke verklaringen hiervoor werden al in vorige RAG adviezen besproken: lagere immunrespons op het vaccin bij oudere personen, afnemende bescherming over verloop van tijd, potentieel ander gedrag voor beide populaties (waarbij niet gevaccineerde 65-plussers misschien voorzichtiger zijn), en soms kleine aantallen, waardoor data moeilijker geïnterpreteerd kunnen worden (vooral in Vlaanderen zijn de niet gevaccineerde 65-plussers veel kleiner in aantal vergeleken met de gevaccineerden).

Figuur 5: 14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000, per vaccinatiestatus en per regio, januari 2021 tot nu¹

Tabel 1

14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000 per regio, leeftijdsgroep en vaccinatiestatus, periode 08 – 21/11/2021

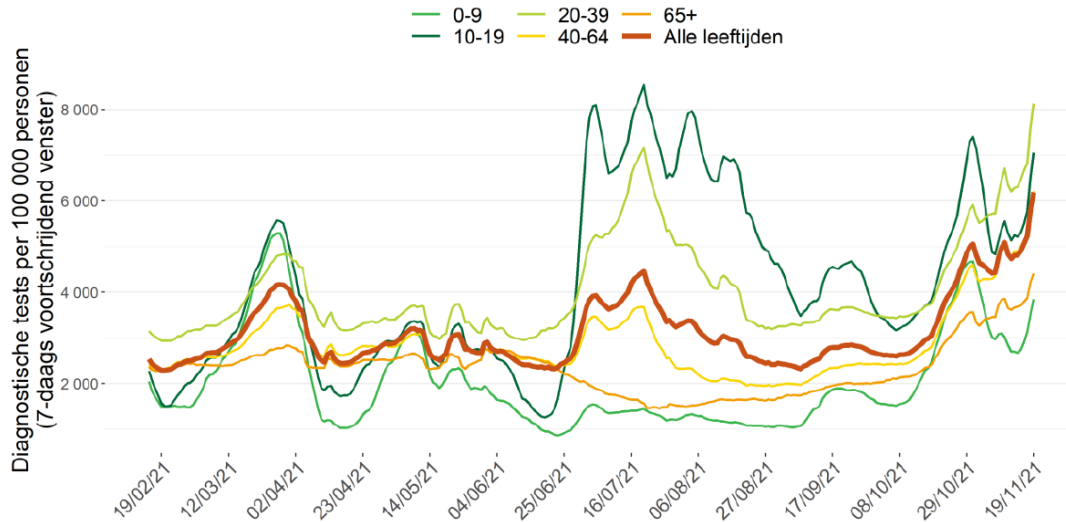
Leeftijd	Vaccinatiestatus	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië
0-11	Volledig gevaccineerd	-	-	-	-
	Niet gevaccineerd	1.798	853	2.191	1.484
12-17	Volledig gevaccineerd	757	506	855	590
	Niet gevaccineerd	2.199	1.378	2.384	2.386
18-64	Volledig gevaccineerd	1.526	902	1.850	1.075
	Niet gevaccineerd	2.051	1.292	1.946	2.103
65-84	Volledig gevaccineerd	908	396	1.113	586
	Niet gevaccineerd	843	525	750	864
85+	Volledig gevaccineerd	475	507	376	704
	Niet gevaccineerd	805	733	706	800

Zie ook Tabel 4 voor informatie over de proportie en het aantal niet gevaccineerde personen per leeftijdsgroep.

¹ De tijdelijke hoge incidentie in gevaccineerde 12-17 jarigen in Vlaanderen wordt verklaard door de zeer kleine aantallen bij de start van de vaccinatiecampagne, waardoor de resultaten minder betrouwbaar waren.

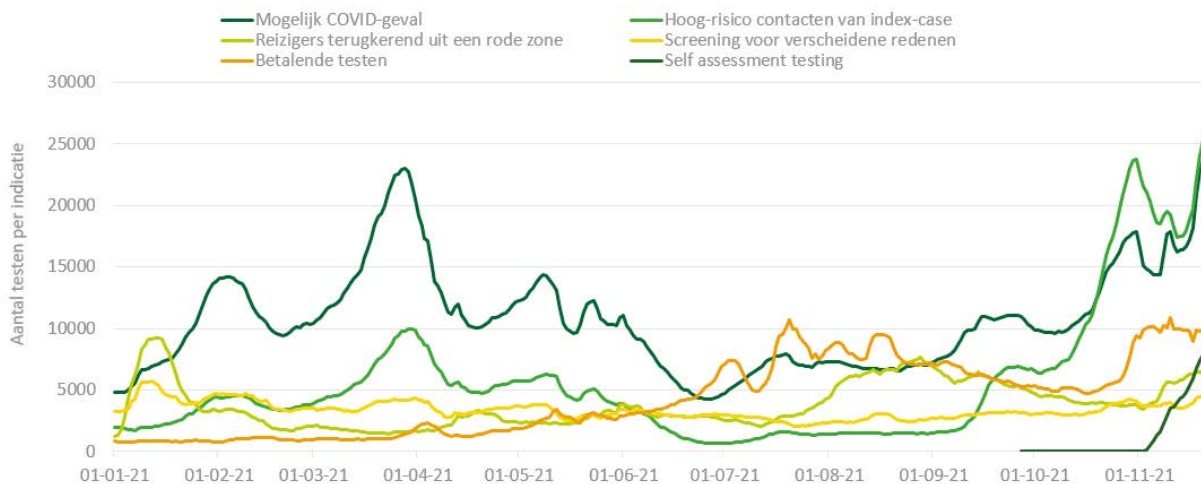
Het aantal uitgevoerde testen is de voorbije week verder gestegen. In de periode van 14 tot 20 november waren er gemiddeld 107.001 testen per dag, tegenover ongeveer 81.000 in de week ervoor (Figuur 6). Op piekdagen werden er meer dan 125.000 testen uitgevoerd (PCR en RAT). De trend is vergelijkbaar in alle leeftijdsgroepen. Er is een toename voor testen van hoog-risicocontacten en voor personen met symptomen, zowel via het labo als via de zelfevaluatie tool (Figuur 7).

Figuur 6: Aantal uitgevoerde testen per leeftijdscategorie vanaf 15/02/21

Figuur 7: Aantal uitgevoerde testen per indicatie en per dag vanaf 01/01/2021

Op basis eforms/CTPC, beschikbaar voor ca. 60% van de testen

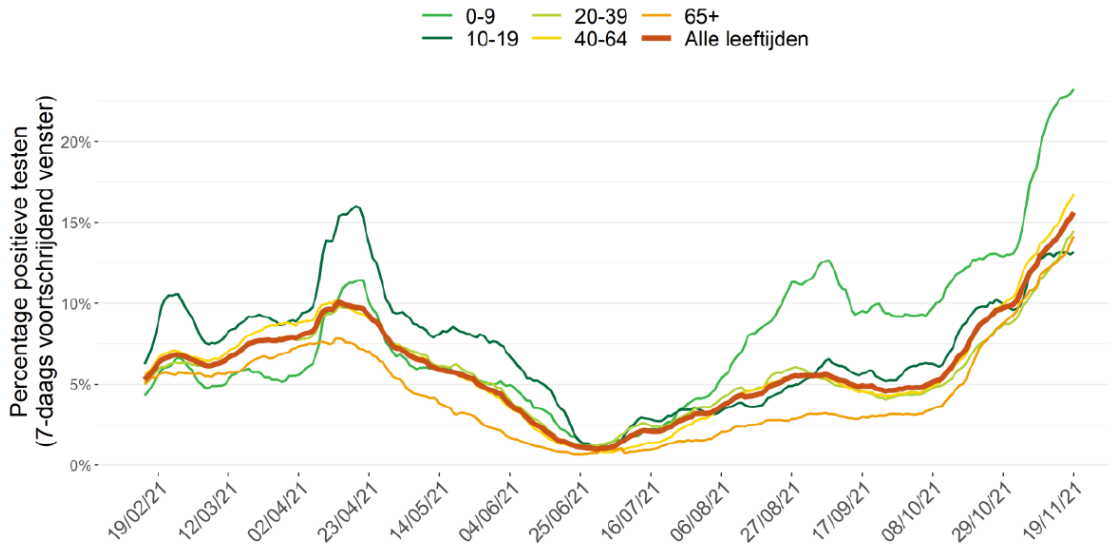

Het aantal zelftesten dat in apotheken wordt verkocht is in de week van 10 tot 16 november verder gestegen, met een totaal van 168.990 testen verkocht², vergeleken met ongeveer 131.000 testen de week daarvoor en 105.000 een week eerder (Bron: APB & OPHACO). Het aantal aangemaakte CTPC-codes voor de bevestiging van een positieve zelftest is de voorbije week wel gedaald, met een totaal van 1.723 uitgevoerde testen voor deze periode, waarvan 93% een positieve PCR-test had (stabiel). Er werden hiervoor iets minder codes aangemaakt door een huisarts (77% vergeleken met 88% de week voordien), en meer door een call center.

² Mogelijke onderschatting omdat de registratie op naam voor burgers zonder verhoogde terugbetaling geen verplichting is maar een aanbeveling. Preliminaire data, mogelijke vertraging op rapportering voor meest recente dagen.

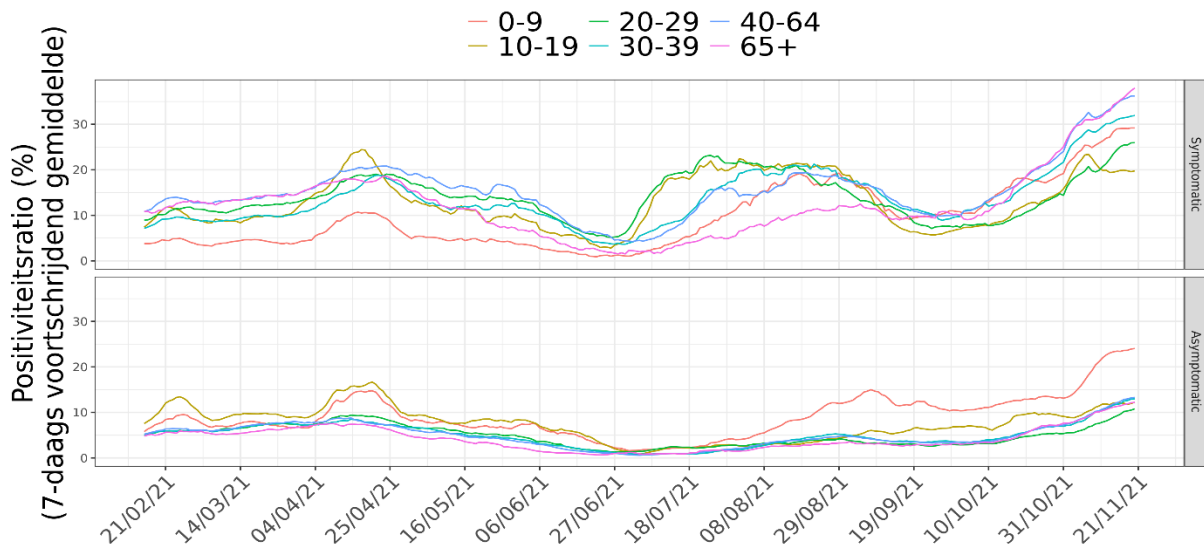
De positiviteitsratio (PR) is de voorbije week verder gestegen tot een waarde van 15,6% (vergeleken met 13,6% de week voordien). De stijging wordt nu vooral gezien in de leeftijdsgroep 40 tot 64 jaar (Figuur 8). Voor de kinderen (0-9) en jongeren (10-19) lijkt er de laatste dagen een stabilisatie op te treden. Maar vooral voor 0 tot 9-jarigen wordt nog een zeer hoge waarde geregistreerd (23,4%).

Figuur 8: Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 15/02/21

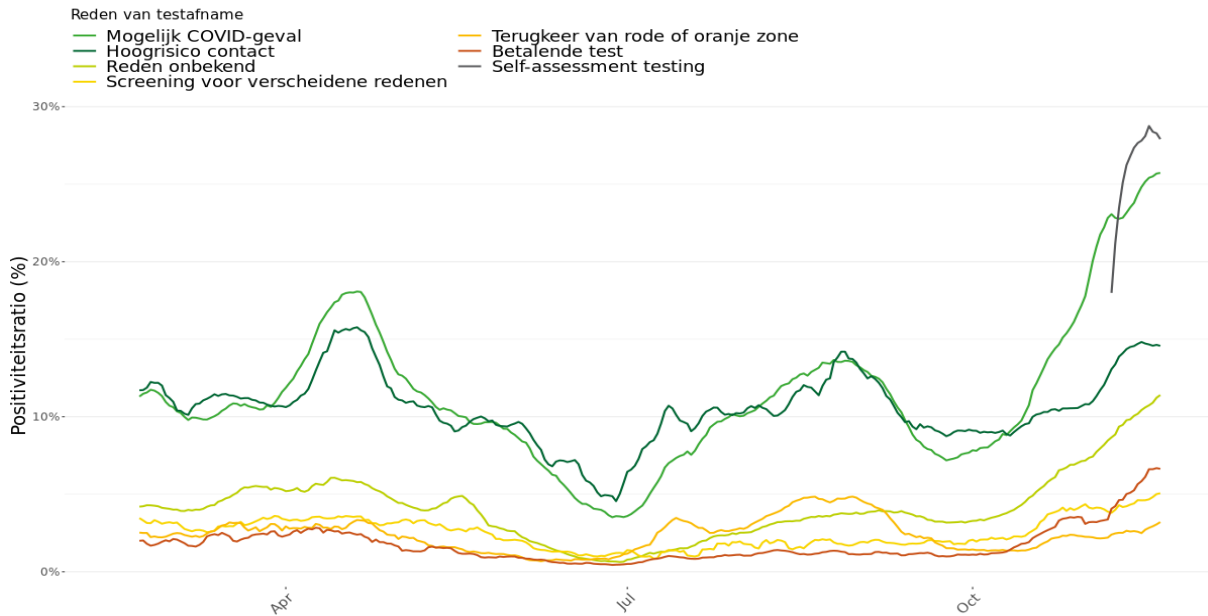
Net zoals vorige week is de PR is verder gestegen voor symptomatische personen in alle leeftijdsgroepen behalve de 10-19-jarigen (Figuur 9). Voor asymptomatische personen was er nog steeds een toename van de PR voor alle leeftijden.

Figuur 9: Positiviteitsratio symptomatisch/asymptomatische en per leeftijdsgroep

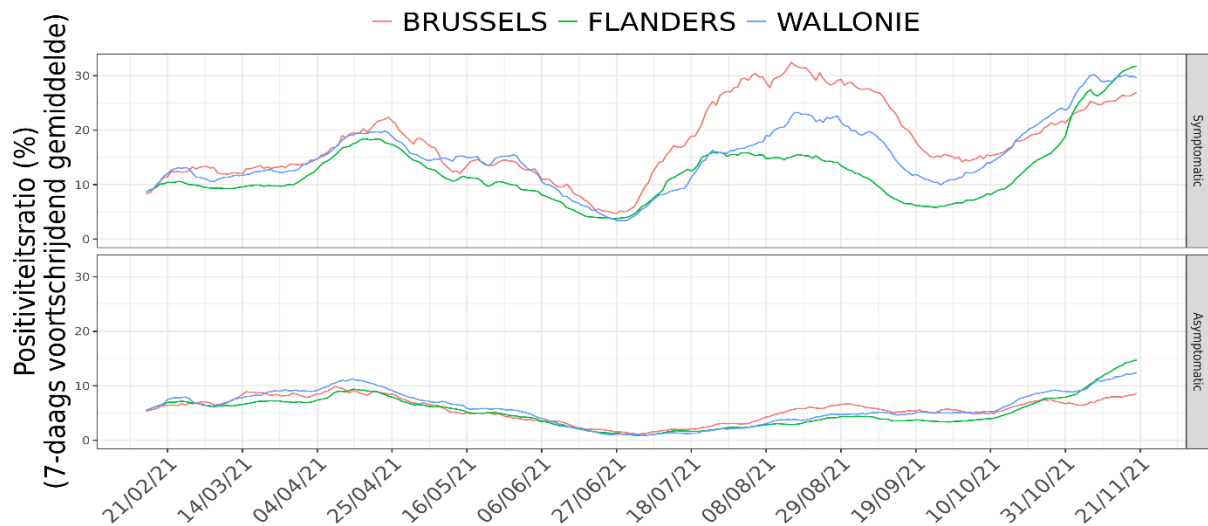
De hoge PR voor symptomatische personen wordt ook bevestigd in Figuur 10, die de PR weergeeft per testindicatie. Zowel voor personen met mogelijke COVID-19 op basis van het eform, als voor de personen die een test kregen op basis van de zelfevaluatie tool wordt een vergelijkbare waarde gerapporteerd. Opvallend is dat ook voor personen met een betalende test (onder meer voor een reis of een CST) een hoge PR gemeten wordt (> 5%), waarbij het gaat om asymptomatische personen, zonder gekende blootstelling.

Figuur 10: Positiviteitsratio per test indicatie

De PR is nog steeds hoger in Vlaanderen en Wallonië dan in Brussel, zowel voor symptomatische als asymptomatische personen (Figuur 11). Maar in alle regio's worden hoge waarden geregistreerd.

Figuur 11: Positiviteitsratio per regio, symptomatische en asymptomatische personen, vanaf 15/02/2021

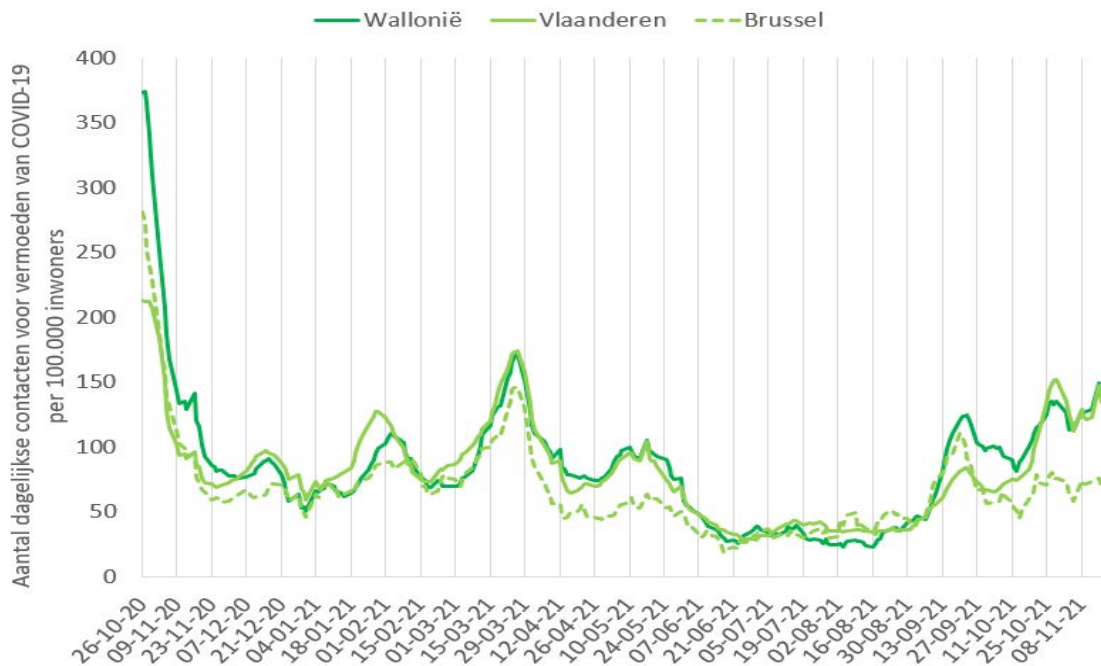

Het aantal contacten met een huisarts voor vermoeden van COVID-19 steeg in week 46 opnieuw in alle regio's (maar vooral in Vlaanderen en Wallonië), met nationaal gemiddeld 150 contacten per 100.000 inwoners per dag, vergeleken met 122/100.000 de week voordien (Bron: huisartsen Barometer) (Figuur 12). Hiermee werd opnieuw de drempel voor het hoogste alarmniveau bereikt (Figuur 13) geeft.

De incidentie van consultaties voor griepaal syndroom bij de huisartsenpeilpraktijken bleef stabiel (238 episodes/100.000 per week, geen statistisch significant verschil). De ervaren werkbelasting voor vermoeden van COVID-19 steeg van 73 naar 80% (41% hoog en 39% zeer hoog). Het is de eerste keer sedert de registratie dat dergelijk hoge waarde wordt gerapporteerd.

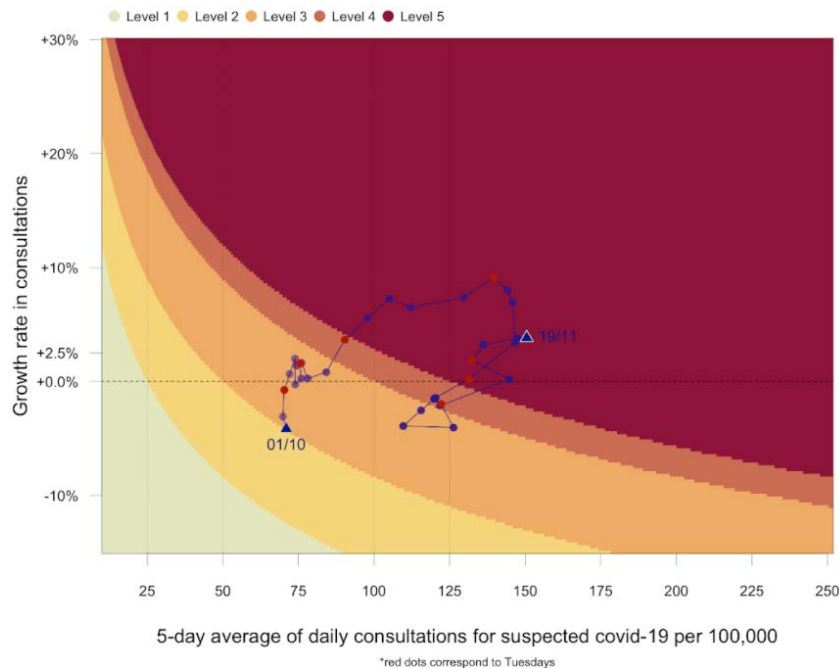
Figuur 12: Aantal dagelijkse contacten bij huisartsen voor een vermoeden van COVID-19 per 100.000 inwoners en per regio, 26/10/2020 – 19/11/2021³

Bron: Barometer voor huisartsen

Figuur 13: Evolutie van het aantal raadplegingen voor verdenking op COVID-19 bij de huisarts (gemiddelde van de laatste 5 werkdagen) en van de ratio die de groei (> 1) of daling (< 1) over 10 werkdagen weergeeft, 01/10 – 19/11/2021

Werk van Christel Faes, UHasselt

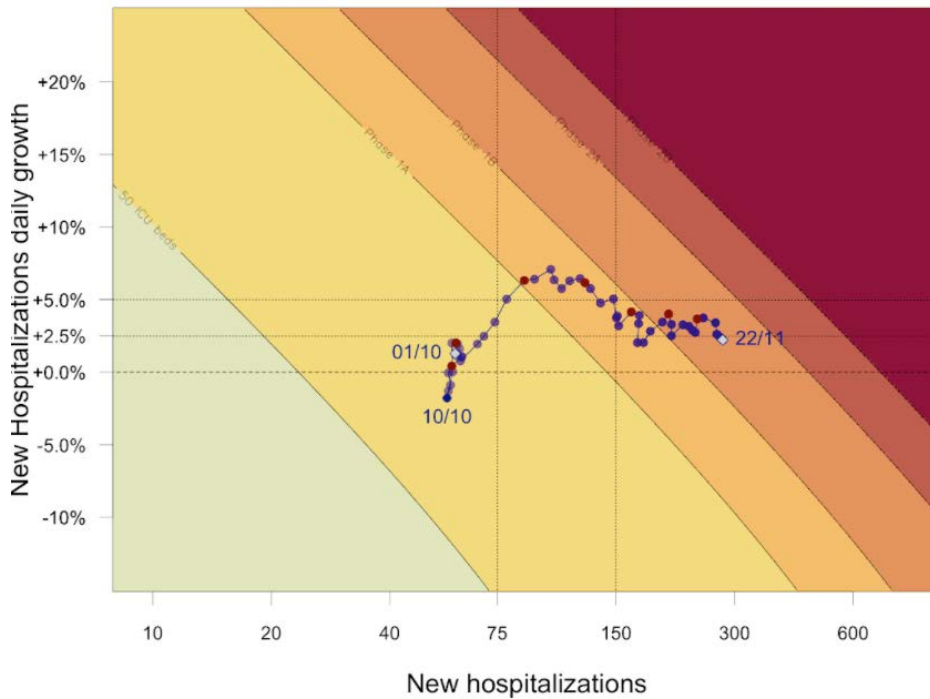
³ Weekeinden en feestdagen niet inbegrepen; elke dag vertegenwoordigt een voortschrijdend gemiddelde over 5 dagen.

Indicatoren i.v.m. ernst

Het aantal nieuwe hospitalisaties voor COVID-19 is verder gestegen met nog steeds een zelfde snelheid, met in de week van 17 tot 23 november gemiddeld 290 opnames per dag, vergeleken met 238 de week ervoor (+22%). Figuur 14 toont ook de verdere toename van het aantal nieuwe hospitalisaties, met een constante groeisnelheid.

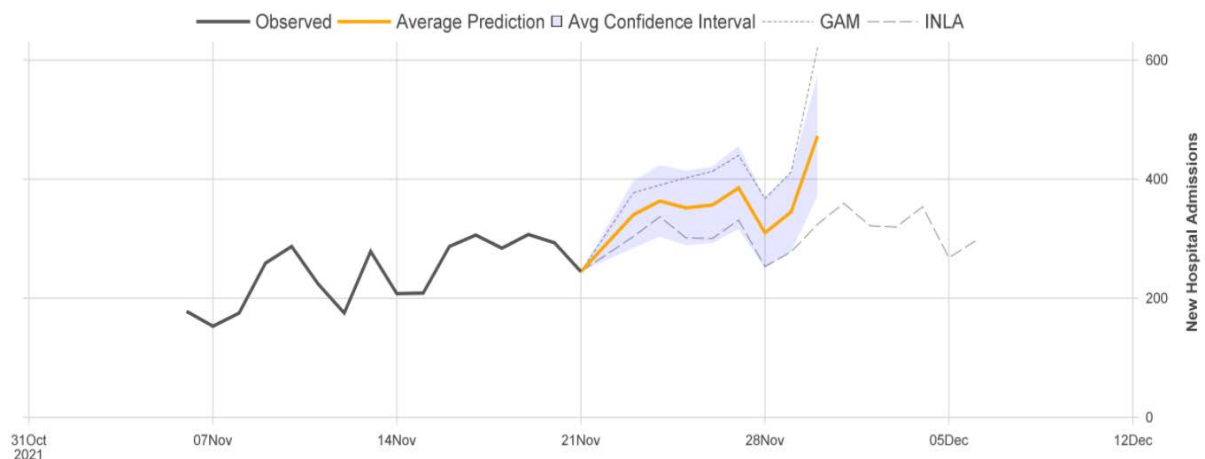
Figuur 14: Evolutie van het aantal nieuwe ziekenhuisopnames en de ratio die groei of daling aangeeft, 01/10 – 22/11/2021

Werk van Christel Faes

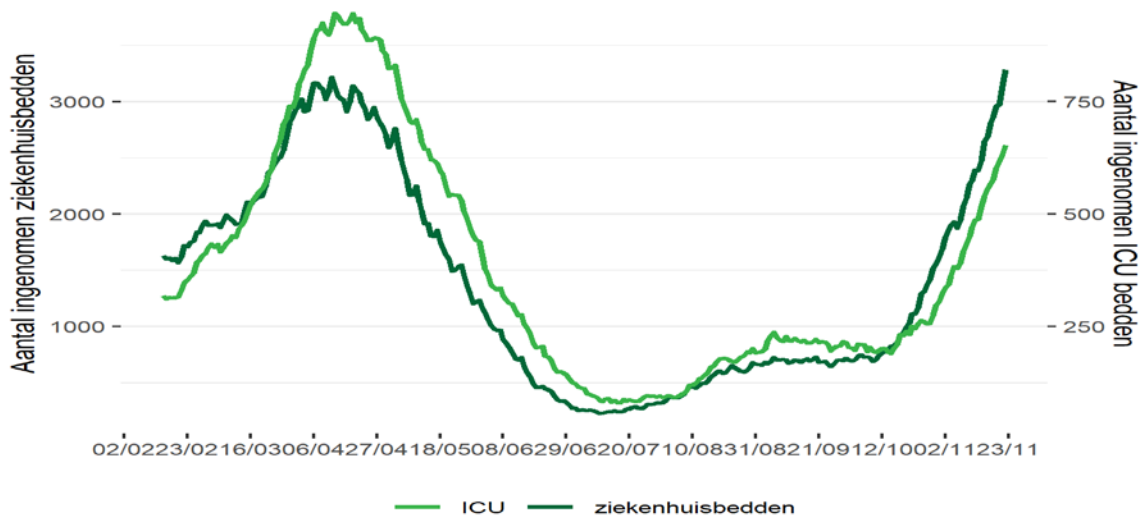
Het reproductiegetal (Rt) gebaseerd op het aantal nieuwe hospitalisaties is de voorbije week licht gedaald (1,128 vergeleken met 1,139 de week ervoor), maar blijft > 1 . De predictiemodellen voor het aantal nieuwe hospitalisaties tonen een sterke toename, vooral vanaf eind november, maar met een grote onzekerheid (Figuur 15).

Figuur 15: Evolutie en predictie van het aantal nieuwe opnames in het ziekenhuis, gebaseerd op modellen van de Universiteit Hasselt en Sciensano

Het aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten (n=3.327, +24%) en het aantal ingenomen ICU bedden (n=656, +18%) zijn ook verder gestegen met een zelfde snelheid (Figuur 16). Het aantal ingenomen bedden is nu hoger dan tijdens de derde golf. Het aantal transfers van patiënten is de voorbije week wel licht gedaald, van 124 de week ervoor tot 109.

Figuur 16: Aantal ingenomen bedden in het ziekenhuis en op ICU, 15/02/21–23/11/21

Net zoals voor de besmettingen wordt de 14-daagse incidentie van hospitalisaties en ICU opnames voor gevaccineerde en niet gevaccineerde personen vergeleken (Tabel 2 en 3). De incidenties blijven voor alle leeftijdsgroepen (veel) hoger voor niet-gevaccineerde personen vergeleken met de gevaccineerden, met zowel voor hospitalisaties als voor ICU de hoogste waarden voor niet gevaccineerde 65-84-jarigen en voor hospitalisaties ook voor de 85-plussers. Vergeleken met voorgaande week is er verder een sterkere toename van de incidentie voor niet gevaccineerde 65-plussers. De tabellen geven ook duidelijk het verschil weer in incidentie (uitgedrukt per populatie) en de absolute aantallen, net zoals ook grafisch weergegeven in het weekrapport ([sectie 3.5](#)). Omwille van de soms kleine aantallen (zeker op regionaal niveau voor ICU) moeten deze gegevens wel met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Tabel 2

14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000 en absolute aantallen (tussen de haakjes) voor hospitalisaties per regio, leeftijdsgroep en vaccinatiestatus, periode 08 – 21/11/2021

Leeftijd	Vaccinatiestatus	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië
0-11	Volledig gevaccineerd	-	-	-	-
	Niet gevaccineerd	11 (n=161)	12 (n=22)	11 (n=88)	11 (n=51)
12-17	Volledig gevaccineerd	<1 (n<5)	0	<1 (n<5)	<1 (n<5)
	Niet gevaccineerd	3 (n=6)	4 (n<5)	2 (n<5)	4 (n<5)
18-64	Volledig gevaccineerd	9 (n=525)	7 (n=38)	11 (n=389)	6 (n=98)
	Niet gevaccineerd	46 (n=464)	39 (n=95)	58 (n=200)	40 (n=169)
65-84	Volledig gevaccineerd	67 (n=1.189)	68 (n=75)	80 (n=890)	42 (n=224)
	Niet gevaccineerd	229 (n=280)	176 (n=39)	252 (n=106)	232 (n=135)
85+	Volledig gevaccineerd	100 (n=298)	142 (n=30)	99 (n=194)	91 (n=74)
	Niet gevaccineerd	235 (n=65)	385 (n=15)	224 (n=25)	199 (n=25)

Tabel 3

14-daagse cumulatieve incidentie per 100.000 en absolute aantallen (tussen de haakjes) voor opname op ICU per regio, leeftijdsgroep en vaccinatiestatus, periode 08 – 21/11/2021

Leeftijd	Vaccinatiestatus	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië
0-11	Volledig gevaccineerd	-	-	-	-
	Niet gevaccineerd	<1 (n=8)	4 (n=7)	<1 (n<5)	0
12-17	Volledig gevaccineerd	0	0	0	0
	Niet gevaccineerd	2 (n<5)	2 (n<5)	2 (n<5)	1 (n<5)
18-64	Volledig gevaccineerd	2 (n=105)	2 (n=8)	2 (n=77)	1 (n=20)
	Niet gevaccineerd	13 (n=133)	10 (n=25)	18 (n=63)	11 (n=45)
65-84	Volledig gevaccineerd	13 (n=221)	10 (n=11)	14 (n=161)	9 (n=49)
	Niet gevaccineerd	65 (n=79)	41 (n=9)	83 (n=35)	60 (n=35)
85+	Volledig gevaccineerd	3 (n=9)	0	3 (n=6)	4 (n<5)
	Niet gevaccineerd	22 (n=6)	51 (n<5)	18 (n<5)	16 (n<5)

Tabel 4

Percentage en aantal niet-gevaccineerden, volgens leeftijd en regio

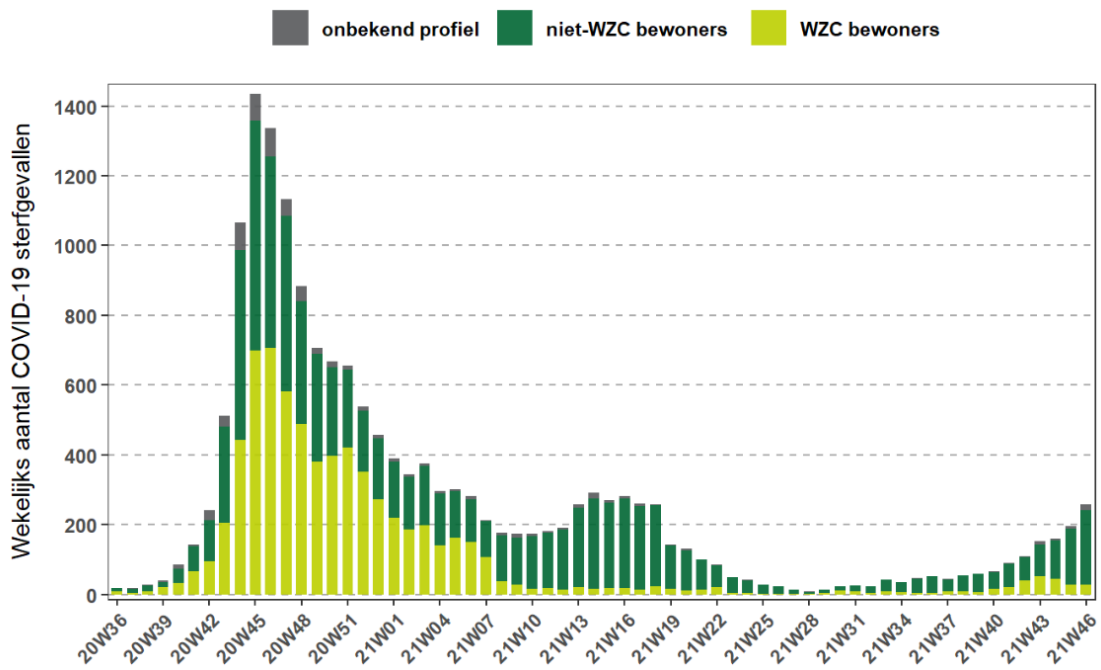
Leeftijd	Vaccinatiestatus	België	Brussel	Vlaanderen	Wallonië
0-11	% niet gevaccineerd	95.3%	97.9%	94.2%	96.3%
	Aantal niet gevaccineerd	1.453.849	187.159	800.634	466.056
12-17	% niet gevaccineerd	23.7%	55.0%	13.3%	31.2%
	Aantal niet gevaccineerd	186.774	46.453	58.456	81.865
18-64	% niet gevaccineerd	12.5%	28.3%	7.4%	16.8%
	Aantal niet gevaccineerd	870.481	221.873	293.352	370.594
65-84	% niet gevaccineerd	6.4%	16.5%	3.6%	9.7%
	Aantal niet gevaccineerd	121.423	21.957	41.808	57.658
85+	% niet gevaccineerd	8.3%	15.2%	5.3%	13.0%
	Aantal niet gevaccineerd	27.498	3.890	11.094	12.514

Meer informatie over de surveillance in ziekenhuizen is beschikbaar in een [wekelijks rapport](#).

Het aantal overlijdens neemt verder toe. In de week van 15 tot 21 november waren er in totaal 259 geregistreerde sterfgevallen (vergeleken met 196 gerapporteerd de week voordien), variërend van 28 tot 46 sterfgevallen per dag. Het aandeel WZC-bewoners op het totaal aantal overlijdens vertegenwoordigde 10,4% (stabiel, vergeleken met 10,7% de week voordien). Het sterftcijfer in week 46 bedroeg 2,25/100.000 inwoners in België, 2,77/100.000 in Wallonië, 2,02/100.000 in Vlaanderen en 1,97/100.000 in Brussel. In week 44 waren er twee dagen van oversterfte, vooral bij mensen van 65 jaar en ouder en in alle regio's.

Figuur 17 toont de evolutie van het aantal overlijdens door COVID-19 per week sedert de tweede golf. Het merendeel van de overlijdens werd toen geregistreerd bij woonzorgcentra (WZC) bewoners. Na de start van de vaccinatie is dat aandeel zeer sterk gedaald. Vanaf week 40/2020 was er opnieuw een toename van het aantal sterfgevallen bij WZC bewoners, maar sedert de start van de vaccinatie met een derde dosis in WZC is de trend omgekeerd (opnieuw daling), daar waar het totale aantal overlijdens progressief toeneemt.

Figuur 17: Wekelijks aantal COVID-overlijdens per profiel (WZC bewoner of niet), week 36/2020 – 46/2021

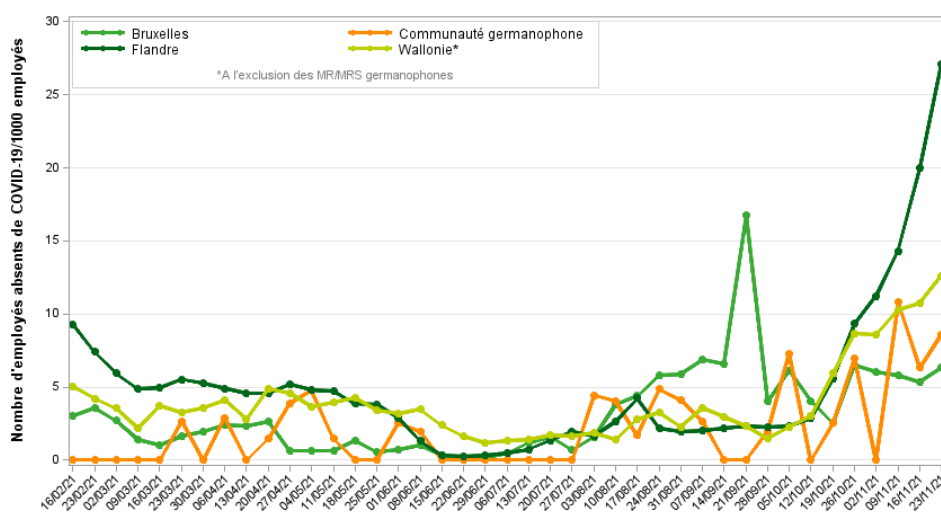

Andere indicatoren

De vaccinatiegraad nationaal is niet gewijzigd ten opzichte van de voorgaande weken, met in totaal 76% van de bevolking gedeeltelijk gevaccineerd en 75% volledig. Op 19 november had al meer dan 1 miljoen inwoners een extra dosis gekregen.

De indicatoren in de woonzorgcentra (WZC) bleven de voorbije week globaal gunstig. In alle regio's was het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen per 1.000 bij WZC bewoners < 8 en het aantal nieuwe hospitalisaties per 1.000 WZC bewoners < 0,8 per 1.000 (zie dashboard voor meer details). Het aantal nieuwe bevestigde COVID-19 gevallen per 1.000 personeelsleden nam in alle regio's toe vergeleken met de week ervoor, maar het meest uitgesproken in Vlaanderen (Figuur 18). De participatiegraad blijft laag maar stabiel (77% in Vlaanderen, 53% in Wallonië, 68% in Brussel en 67% in de Duitstalige Gemeenschap), wat een impact kan hebben op de cijfers.

Figuur 18: Prevalentie van aantal afwezige personeelsleden omwille van een mogelijke of bevestigde COVID-19 infectie in Belgische WZC per 1.000 personeelsleden op dinsdag, per gewest/gemeenschap, 16/02 – 16/11/2021

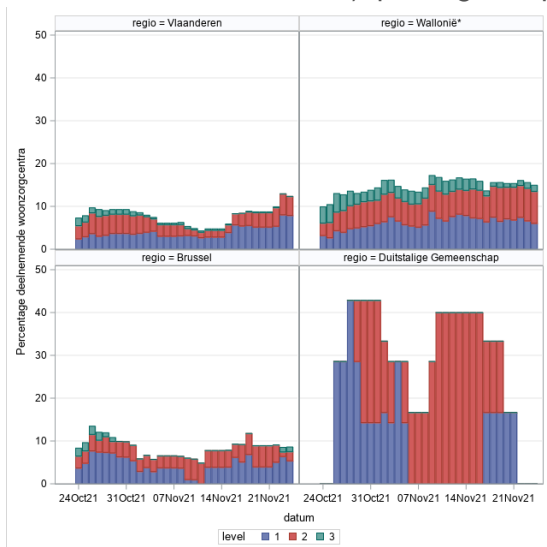

In week 45 werden uiteindelijk 38 nieuwe mogelijke clusters⁴ gedetecteerd. Deze week (week 46) waren er tot nu toe 36 nieuwe mogelijke clusters. Eén percent van de WZC meldde een prevalentie van minstens 10 bevestigde gevallen onder de bewoners (= een grote uitbraak). Figuur 19 toont het aantal WZC in level 1, 2 en 3 per dag en per regio⁵.

⁴ Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk.

⁵ Level 0: geen nieuwe bevestigde gevallen de laatste 7 dagen; level 1: 1 nieuw bevestigd geval bewoners laatste 7 dagen; level 2: 2 of meer nieuwe bevestigde gevallen bewoners laatste 7 dagen; level 3: $\geq 10\%$ bevestigde gevallen onder bewoners laatste 7 dagen. Elk WZC kan maar in 1 level zitten.

Figuur 19: Evolutie van het percentage WZC in level 1, level 2 en level 3 (op basis van het aantal deelnemende WZC), per regio en per dag voor de laatste 30 dagen

* Exclusief Duitstalige woonzorgcentra

Meer informatie over de WZC is beschikbaar in het specifieke rapport:

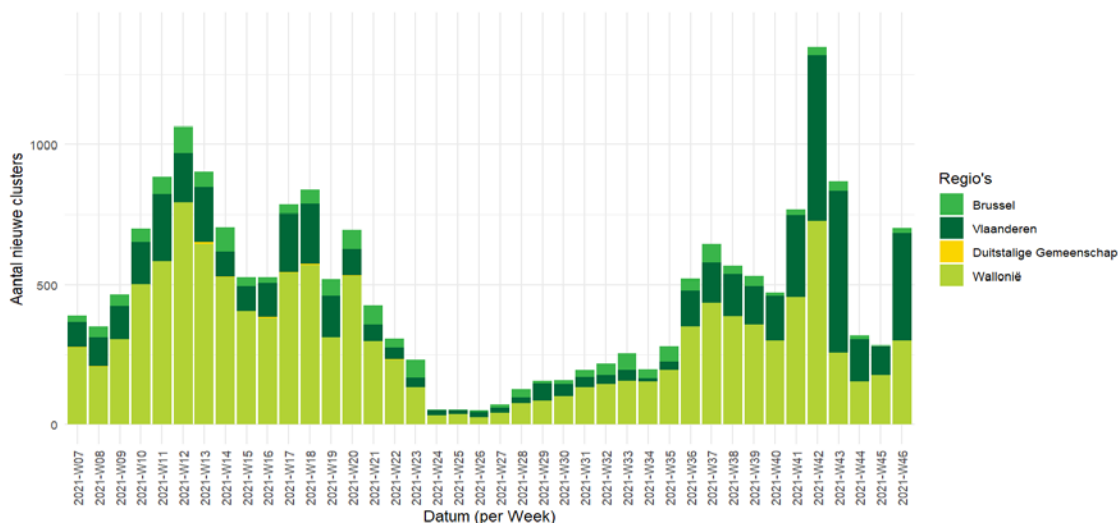
https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_Surveillance_WZC.pdf.

Het aantal nieuwe clusters is in week 46 (15 tot 21 november) in alle regio's sterk gestegen (Figuur 20). In totaal werden er 702 nieuwe clusters gedetecteerd, vergeleken met 283 de week voordien. De definitie van een cluster is nog steeds verschillende in Vlaanderen en Brussel (vanaf 2 gevallen) dan in Wallonië (vanaf 5 gevallen), wat een impact heeft op de cijfers.

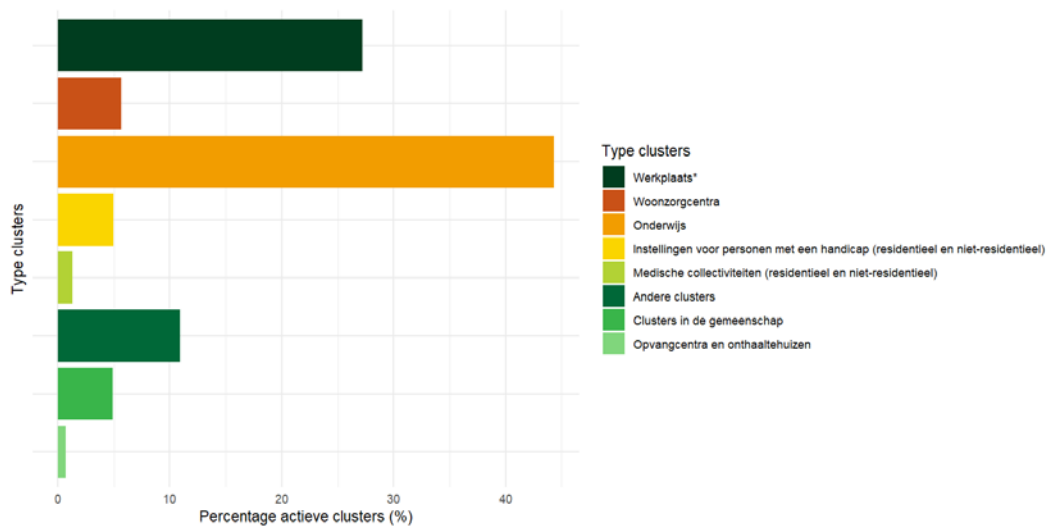
Het totaal aantal actieve clusters is de voorbije week nog licht gedaald (3.808 ten opzichte van 3.961 de voorgaande week). Net zoals de vorige weken, trad de meerderheid van de gerapporteerde clusters nog steeds op in crèches en scholen (onderwijs) (322 nieuwe clusters, sterke stijging vooral in Vlaanderen en 1.689 actieve clusters), en op de werkplek (137 nieuwe clusters, stijging, en 1.037 actieve clusters) (Figuur 21). Het aantal clusters in instellingen voor personen met een handicap is ook verder toegenomen.

Figuur 20: Evolutie nieuw gerapporteerde clusters, week 07 - 46/2021

Bron: AZG, AVIQ, COCOM

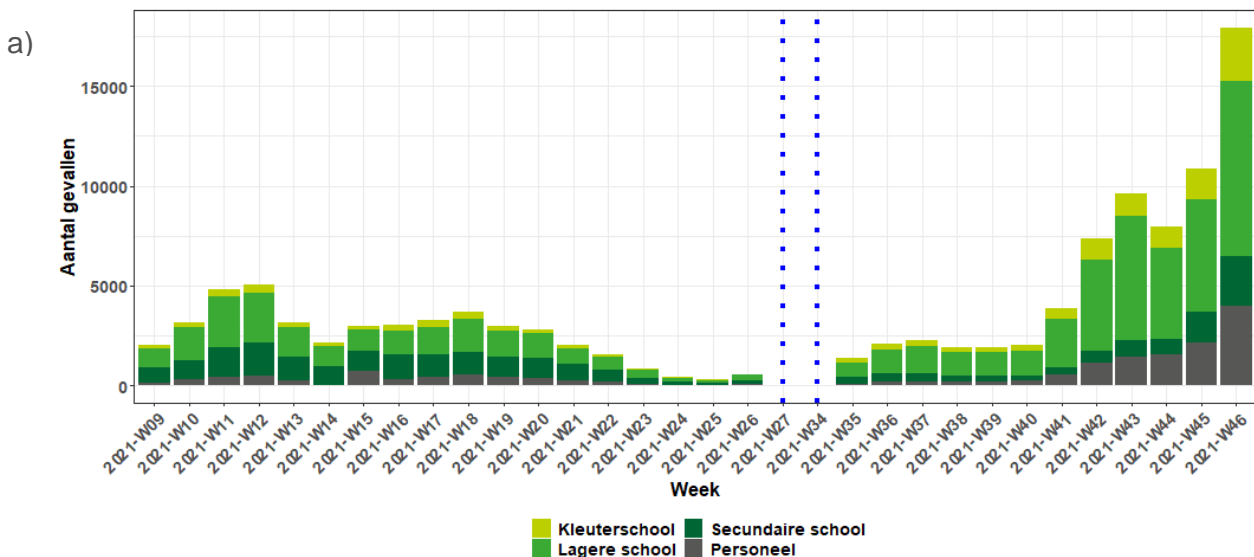

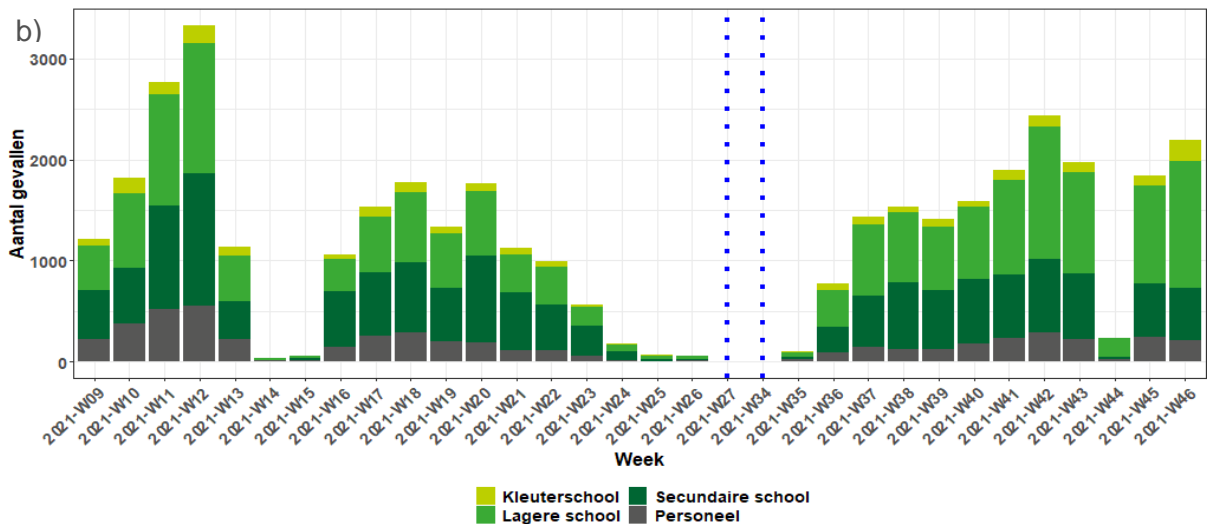
Figuur 21: Actieve clusters per type, week 46/2021
Bron: AZG, AViQ, COCOM

Het aantal besmettingen op scholen is sterk gestegen in de week van 15 tot 21 november. In het Nederlandstalig onderwijs waren er 13.904 besmettingen bij leerlingen en 4.009 bij personeelsleden (Figuur 22). De reden voor testen bij leerlingen met een positieve test (ongekend voor 2%), was in 60% van de gevallen een hoog risico contact op school (stijging), in 13% een hoog risicocontact buiten de school (daling), in 8% het hebben van symptomen (lichte daling) en in 17% werd 'andere' aangegeven (stijging). In het Franstalig onderwijs werden er 1.988 infecties gerapporteerd bij leerlingen en 207 bij personeelsleden (gegevens voor 88% van de PSE). Sedert vorige week wordt de tracing in het Franstalig onderwijs door de call centra gedaan, door de overgangperiode zijn de huidige cijfers zeker een onderschatting.

Figuur 22: Aantal gevallen bij leerlingen en personeelsleden, week 9 - 46/2021, a) Nederlandstalig onderwijs en b) Franstalig onderwijs
Bron : LARS en PSE/PMS surveillance

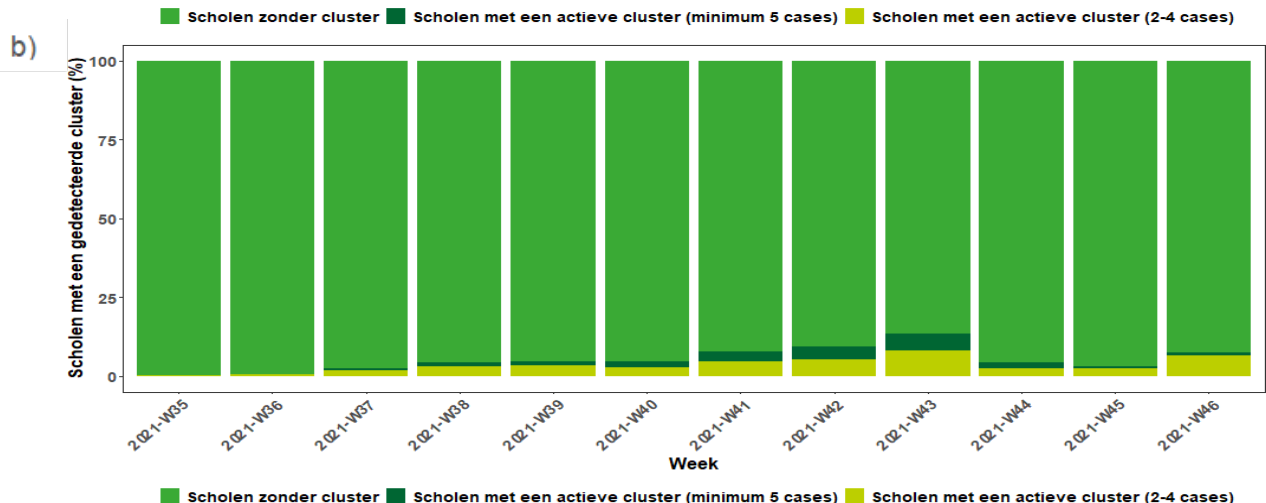
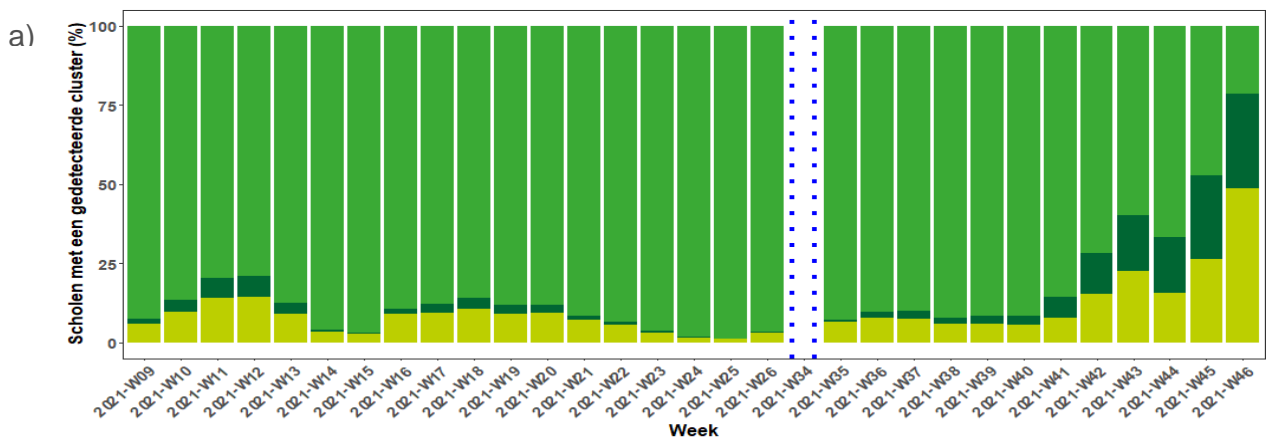

Het aantal scholen met een actieve cluster is in het Nederlandstalig onderwijs enorm gestegen, waarbij drie op vier scholen een cluster rapporteren (Figuur 23). Ook in het Franstalig onderwijs is er een toename, maar beperkter. Hierbij moet opgemerkt worden dat door het gewijzigd systeem van contact tracing in de Franstalige scholen, het aantal gerapporteerde clusters een sterke onderschatting is.

Figuur 23: Aantal scholen zonder en met een actieve cluster, per week, Nederlandstalig onderwijs (a), week 9 - 46/2021 en Franstalig onderwijs (b), week 35 – 46/2021

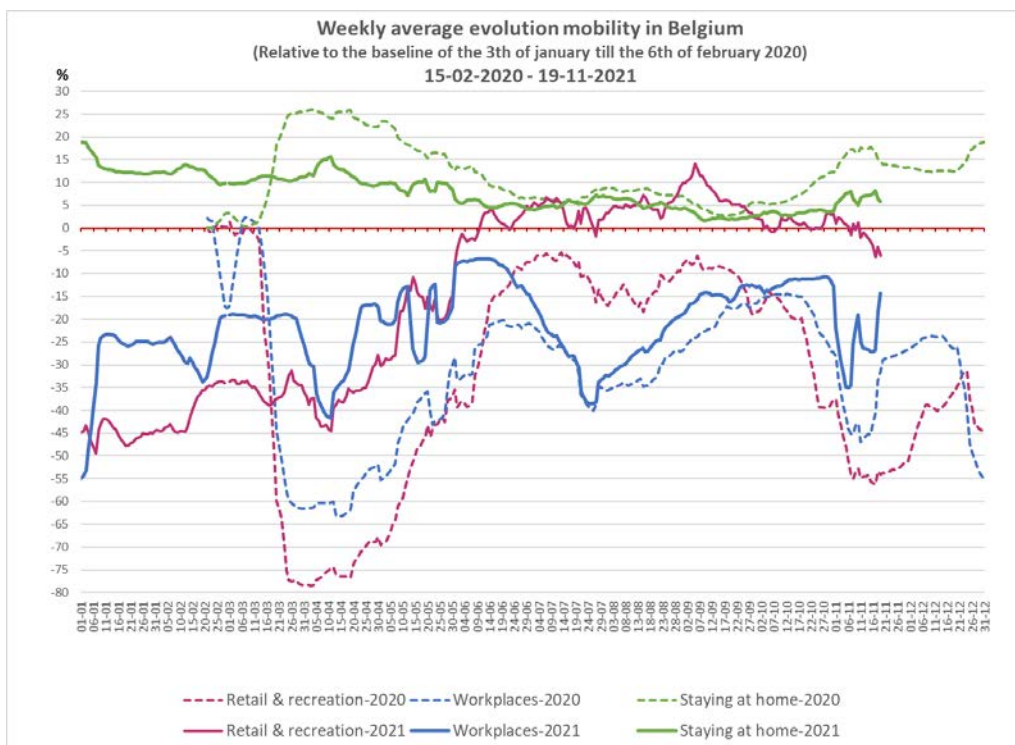
Bron : LARS voor de Nederlandstalige scholen en collectivity tool voor de Franstalige scholen

De mogelijke plaats en bron van infectie zijn gekend voor respectievelijk slechts 31% en 23% van de index gevallen. Dit weerspiegelt ook het hoge aantal contacten dat mensen hebben buiten de familie en vrienden. Voor diegenen waarvoor de informatie beschikbaar was voor de periode van 15 tot 21 november, werden de besmettingen nog steeds vooral opgelopen thuis (48%), bij vrienden of familie (16%) en in mindere mate bij tieneractiviteiten (10%, lichte toename). De meest gerapporteerde gekende bronnen van infectie blijven een huisgenoot (56%) en een klasgenoot (9%, toename).

De mobilitetsgegevens op basis van Google data tonen voor week 47 (de eerste volle werk/schoolweek na de herfstvakantie) een lagere mobiliteit dan de week voor de herfstvakantie (Figuur 24). De mobiliteit ligt nog wel steeds op een duidelijk hoger niveau dan dezelfde periode vorig jaar, toen er echter ook veel meer maatregelen van toepassing waren.

Figuur 24: Evolutie van de mobiliteit in België, 15-02-2020 tot heden
Bron: Google data

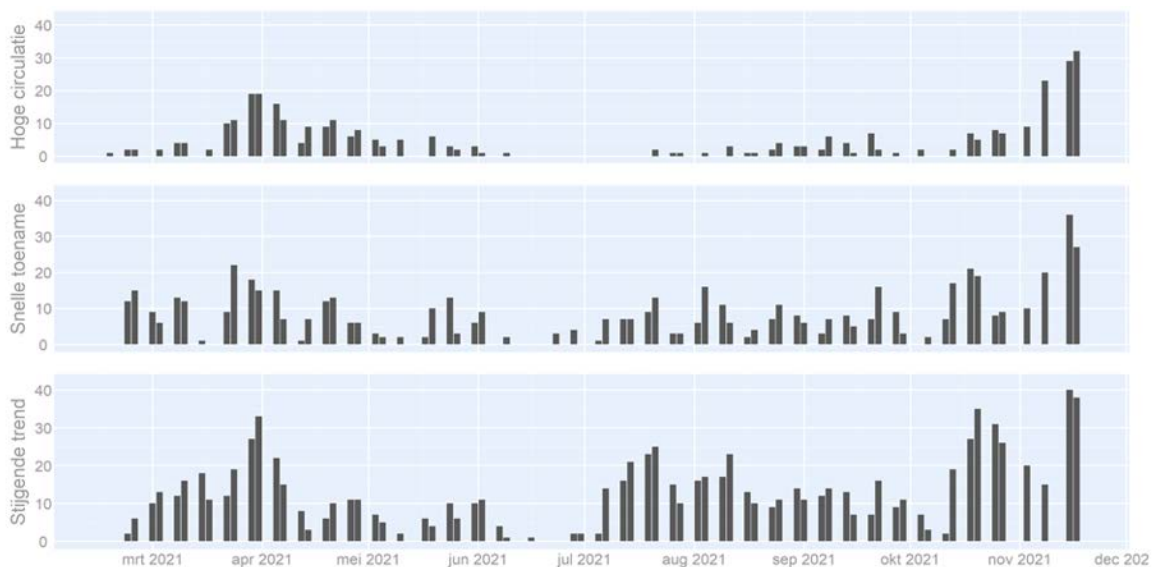
In de week van 14 tot 20 november zijn er 287.651 reizigers aangekomen in België, vergeleken met ongeveer 306.000 reizigers de week ervoor. Het aantal reizigers uit een rode zone is opnieuw toegenomen (n=140.918, 49%). Voor 76% van de te testen reizigers⁶ is een testresultaat voor een eerste test beschikbaar (86% voor de reizigers aangekomen op 14/11 en 59% op 20/11). De PR onder de geteste personen is verder gestegen (3,3%).

⁶ Terugkerende reizigers uit een rode zone met een rijksregisternummer (NISS), die meer dan 48u in het buitenland waren en die geen herstel- of vaccinatiecertificaat hebben.

De surveillance op afvalwater, gebaseerd op drie indicatoren⁷, bevestigt verder de sterke viruscirculatie. Nationaal blijft het aantal gebieden met een positieve indicator verder stijgen, en voor de drie indicatoren ligt het aantal gebieden dat hieraan voldoet op het hoogste niveau sinds het begin van de metingen (Figuur 25). Voor de resultaten van 17 november is er van de 41 zuiveringsinstallaties die momenteel opgevolgd worden⁸, in 40 gebieden ten minste voor één van de indicatoren een alert, dit is een verdere stijging ten opzichte van de voorgaande staalafname (32 gebieden). Hierbij voldeden 32 gebieden aan de indicator "Hoge circulatie" (stijging), 27 gebieden aan de indicator "Snelle toename" (stabiel) en 38 gebieden aan de indicator "Stijgende trend" (sterke stijging).

In alle provincies behalve Antwerpen en Waals-Brabant, wordt aan de drie indicatoren voldaan.

Figuur 25: Evolutie van het aantal deelnemende afvalwaterzuiveringsinstallaties met positieve indicatoren

Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is te vinden in een wekelijks verslag.

Update varianten

De resultaten van de genomische surveillance in België blijven stabiel. In de periode van 8 tot 21 november werd op een totaal van 773 willekeurige stalen in de baseline surveillance, de Delta variant⁹ in 100% van de gevallen vastgesteld.

Momenteel zijn er geen nieuwe Variants of Concerns, waarvoor extra reisbeperkingen moeten overwogen worden.

Meer resultaten zijn beschikbaar op de website van het NRC.

⁷ De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de derde golf, tussen midden februari en begin mei, werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De definities voor "Hoge circulatie" en "Snelle toename" werden in week 46 aangepast. De indicator "Stijgende trend" geeft de bekkens aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen.

⁸ Als gevolg van de overstromingen in juli zijn de waterzuiveringsinstallaties van Wegnez (Verviers) en Grosses-Battes (Luik) nog steeds tijdelijk buiten werking. Deze twee gebieden zijn daarom momenteel niet opgenomen in de surveillance. Luik is nog goed vertegenwoordigd, maar Verviers niet.

⁹ Delta variant of B.1.617 "Indiase variant".

PROVINCIES

De epidemiologische situatie op het niveau van de provincies/regio's weerspiegelt verder de situatie op nationaal niveau (zie ook Bijlagen 1 en 2). Alle indicatoren hebben een stijgende trend in alle provincies/regio's.

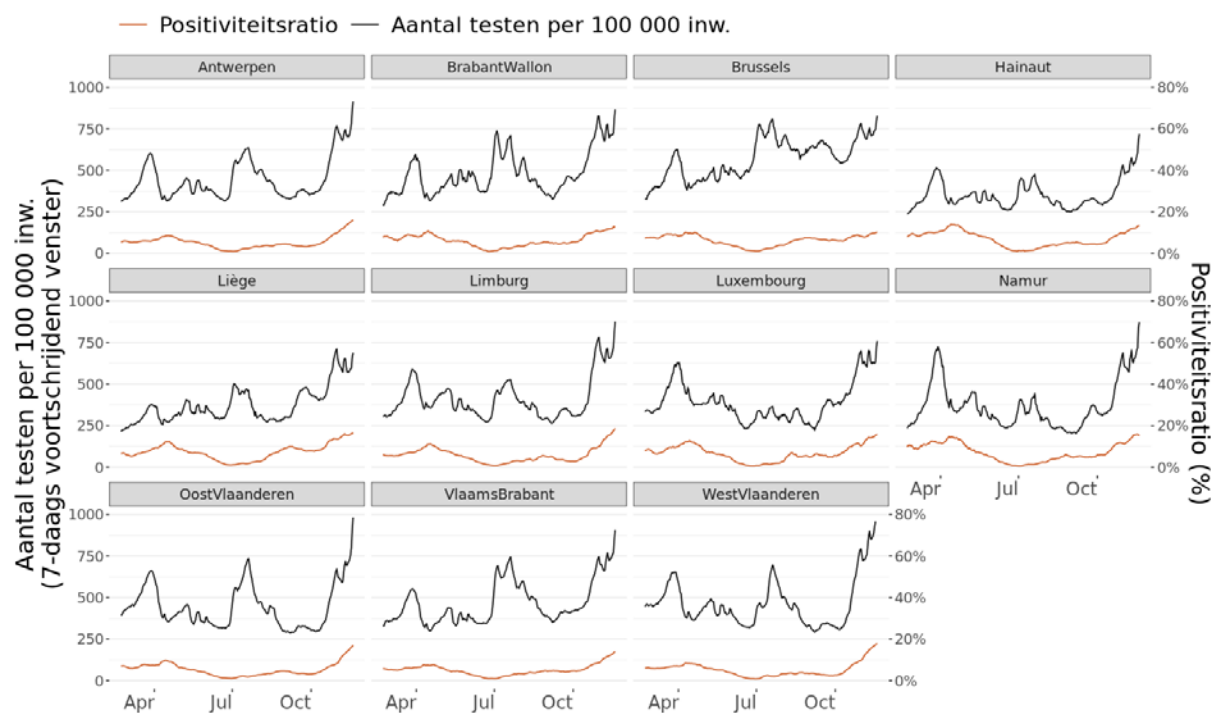
Indicatoren met betrekking tot het aantal besmettingen:

De 14-daagse cumulatieve incidentie van het aantal gevallen is in alle provincies gestegen en situeert zich nu tussen 1.010 (Brussels Gewest) en 2.308 (West-Vlaanderen). De sterkste stijging in de 14-daagse incidentie wordt nu gezien in Oost-Vlaanderen. Het aantal nieuwe gevallen in de afgelopen 7 dagen is ook overal gestegen, met de sterkste toename in Oost-Vlaanderen, Limburg en Antwerpen. De Rt is sterk gestegen in alle provincies/regio's en is hoger dan 1,4 in Oost-Vlaanderen. Het aantal uitgevoerde testen is overal sterk gestegen en ook de PR is overal nog gestegen, behalve in Namen (lichte daling) (Figuur 26).

Indicatoren met betrekking tot ziekenhuisopnames:

De 7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames is gestegen in de meeste provincies/regio's, behalve in Vlaams-Brabant, de Duitstalige Gemeenschap en Luik, waar de incidentie stabiliseert of licht daalt. De hoogste incidentie wordt nog steeds waargenomen in West-Vlaanderen. In Limburg is de incidentie voor hospitalisaties vergelijkbaar met deze op de piek van de tweede golf (herfst 2020) (Bijlage 2). Ook het aantal ingenomen bedden op intensieve zorgen is in de meeste provincies/gewesten gestegen, en ligt hoger dan 35% in verschillende provincies.

Figuur 26: Evolutie van het aantal testen en de positiviteitsratio per provincie

Omwille van de verdere achteruitgang van alle indicatoren in het Brussels Gewest, wordt nu ook daar het alarmniveau verhoogd tot 5, waardoor nu alle provincies/gewesten op hetzelfde (hoogste) niveau zitten.

Periode 14/11/21- 20/11/21	Besmettingen 14d incidentie per 100.000	% Wijziging Gevallen (7d)	Aantal testen/ 100.000	Rt infecties	PR	Hospitalisaties 7d incidentie per 100.000 ¹⁰	ICU bezetting	Verdubbelings/ halveringstijd nieuwe hospitalisaties	Alarmniveau
België	1,591	+54%	6.501	1,300	15,6%	16,8	33%	28	5
Antwerpen	1,737	+62%	6.680	1,337	16,5%	14,8	29%	43	5
Brabant wallon	1,311	+39%	6.107	1,222	13,2%	7,1	35%	13	5
Hainaut	1,086	+54%	5.127	1,279	13,8%	17,0	30%	29	5
Liège	1,320	+29%	4.911	1,179	16,7%	19,5	38%	-119	5
Limburg	1,827	+70%	6.380	1,370	18,8%	21,0	37%	14	5
Luxembourg	1,426	+45%	5.535	1,256	15,9%	17,7	40%	72	5
Namur	1,574	+31%	6.283	1,170	15,0%	12,1	26%	27	5
Oost-Vlaanderen	1,910	+80%	7.276	1,408	17,1%	18,1	37%	11	5
Vlaams-Brabant	1,474	+53%	6.569	1,308	14,3%	6,8	28%	-38	5
West-Vlaanderen	2,308	+53%	8.314	1,292	17,7%	26,3	35%	31	5
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1,010	+30%	5.850	1,195	10,5%	17,3	32%	20	5
Deutschsprachige Gemeinschaft	1,449	+15%	4.350	1,137	19,5%	15,4	33%	NA	5

¹⁰ Resultaten voor week 46, van 15 tot 21 november 2021.

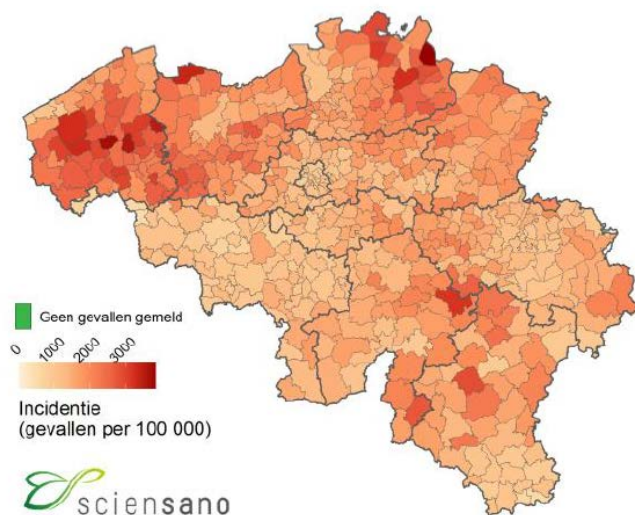
GEMEENTEN

In bijlage 3 worden de gemeenten per provincie uitgezet volgens de 14-daagse cumulatieve incidentie van infecties en de positiviteitsratio. Het aantal gemeenten met een stijgende trend (alert signaal op basis van verschillende indicatoren, weergegeven met een rode asterix) is verder gestegen deze week (236 ten opzichte van 223 vorige week).

Figuur 27 toont de incidentie per gemeente. De gemeenten met de hoogste incidentie bevinden zich nog steeds vooral in West-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Luxemburg.

Geen enkele gemeente heeft nog een incidentie lager dan 400/100.000 en slechts 47 gemeenten hebben een incidentie lager dan 1.000/100.000.

Figuur 27: 14-daagse cumulatieve incidentie per gemeente

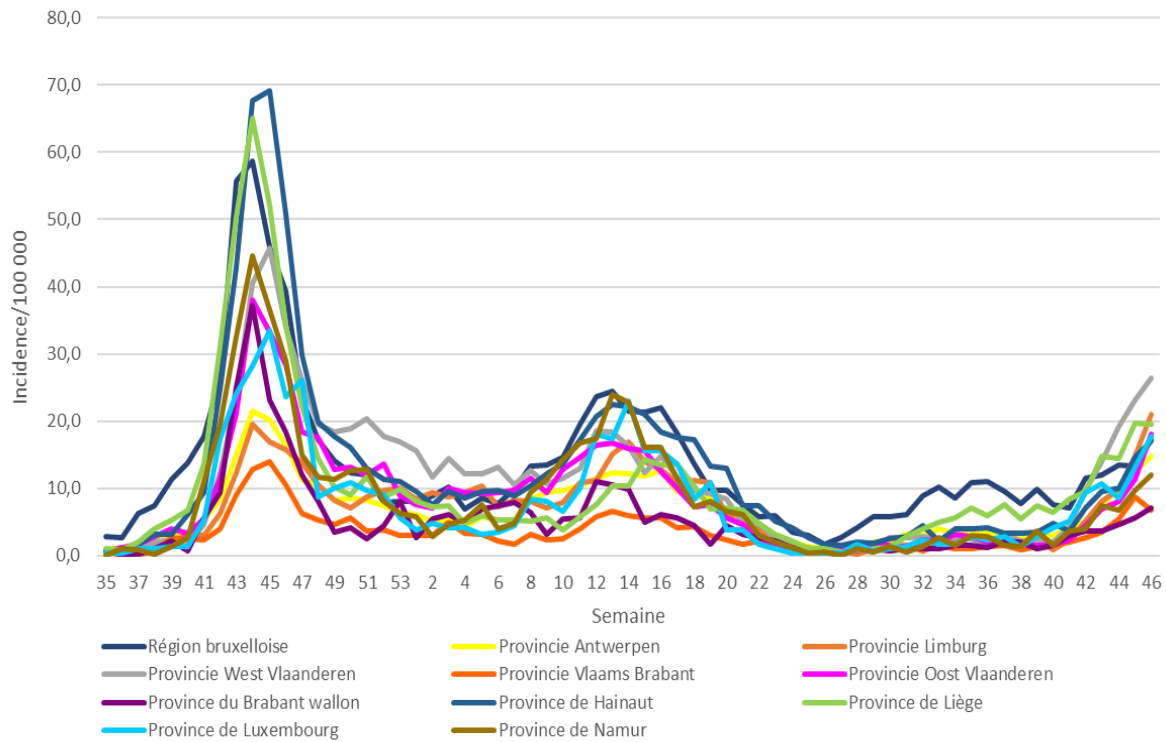
Omdat we nu ook nationaal op alarmniveau 5 zitten, worden de gemeenten niet meer individueel beoordeeld.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

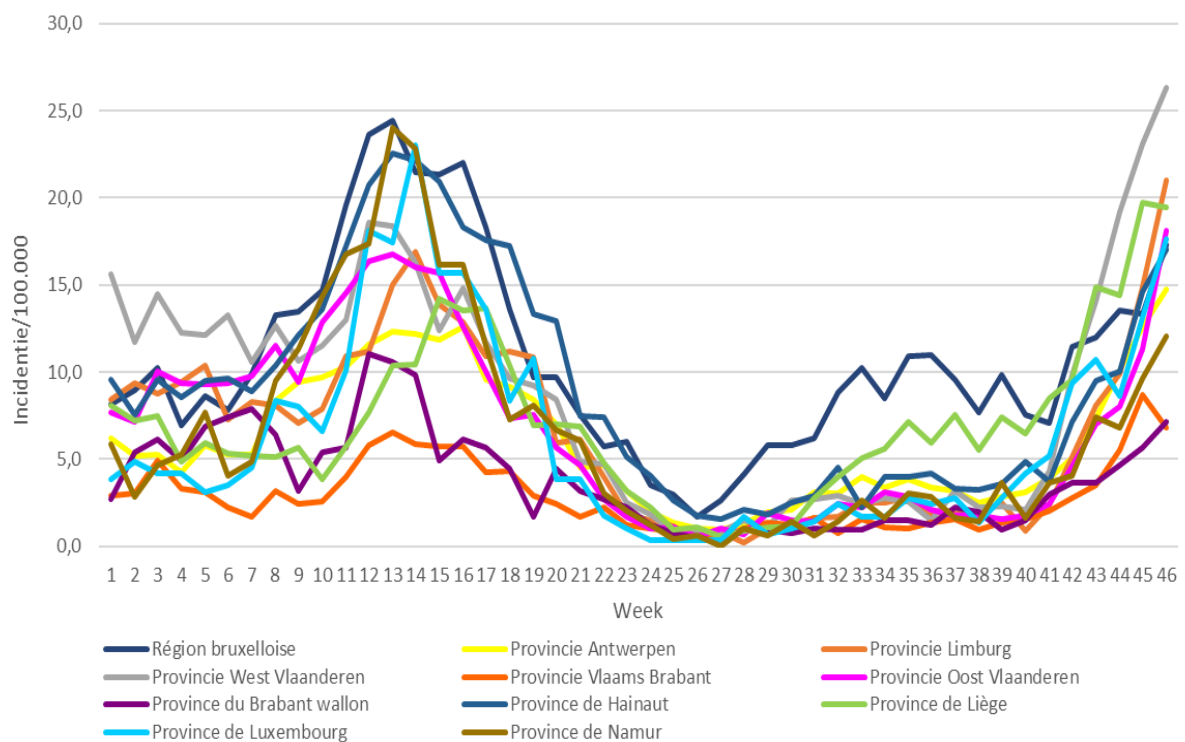
Emmanuel André (UZ Leuven), Caroline Boulouffe (AViQ), Steven Callens (UZ Gent), Géraldine De Muylder (Sciensano), Naïma Hammami (Zorg en Gezondheid), Anne-Claire Henry (ONE), Anthony Kets (Onderwijs Vlaanderen), Valeska Laisnez (Sciensano), Tinne Lernout (Sciensano), Romain Mahieu (COCOM), Pierrette Melin (CHU Liège), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Dominique Roberfroid (KCE, UNamur), Giulietta Stefani (Sciensano), Stefan Teughels (Domus Medica), Cécile Van de Konijnenburg (FOD Volksgezondheid), Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus Medica), Sidonie Van Renterghem (ONE), Erika Vlieghe (UZA).

Bijlage 1: Aantal nieuwe hospitalisaties/100,000 inwoners per week en per provincie, week 35/2020 – 46/2021

Onderstaande figuur houdt geen rekening met het aantal beschikbare bedden in een provincie, dit wordt opgevolgd in de Surge Capacity groep.

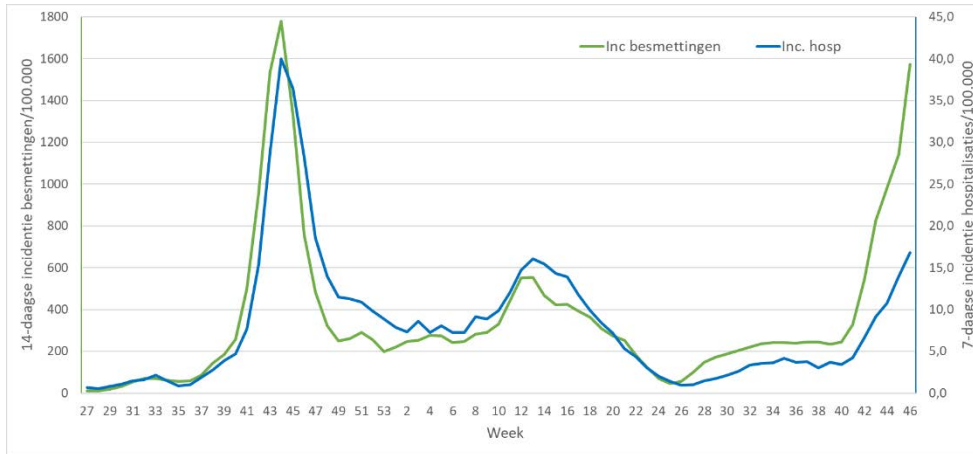
Een focus op de weken 01 – 46/2021 toont de verder stijgende trend in bijna alle provincies, en de zeer hoge incidentie in Limburg.

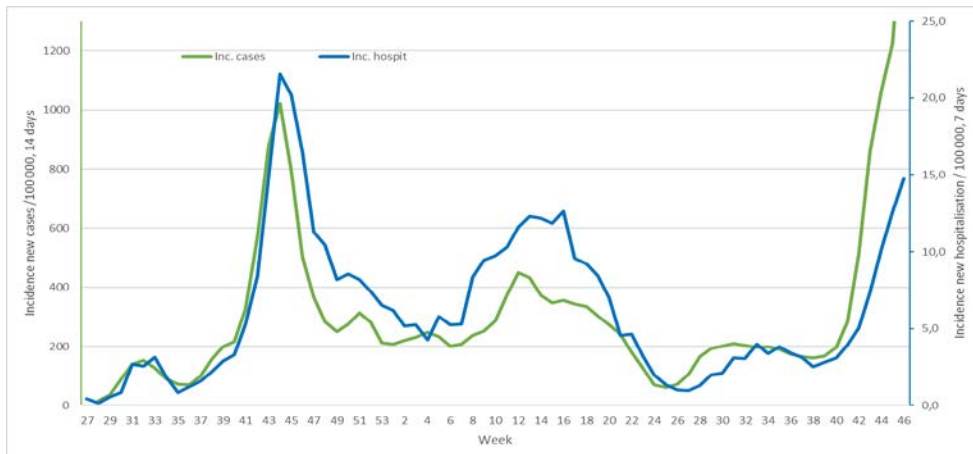
Bijlage 2: Evolutie van de epidemie voor nieuwe besmettingen en nieuwe hospitalisaties per provincie

(Opmerking: de y-as verschilt per provincie)

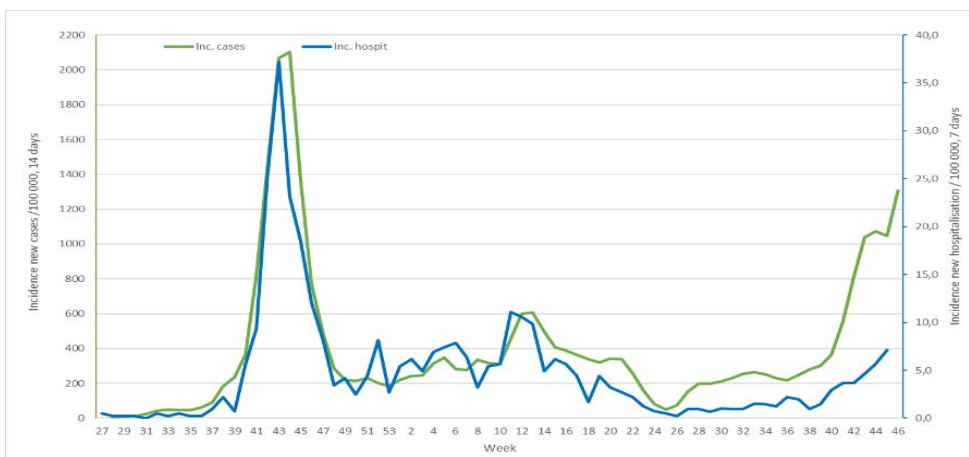
België

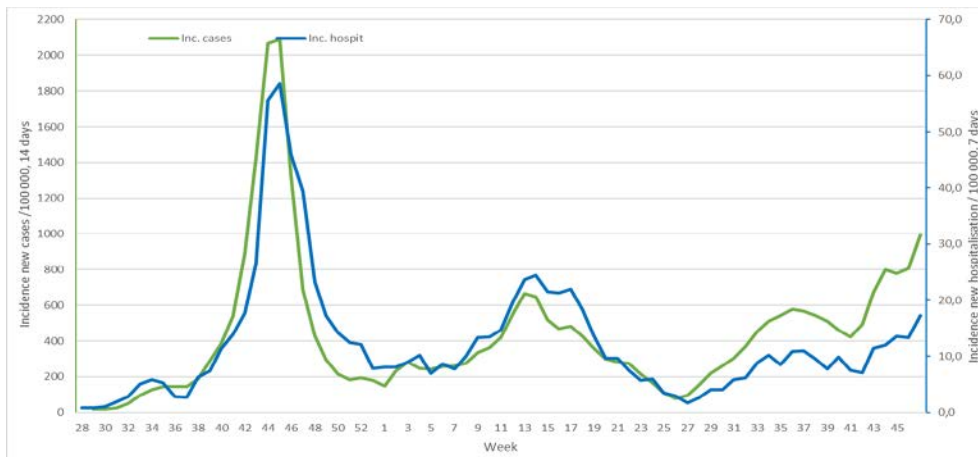
Antwerpen

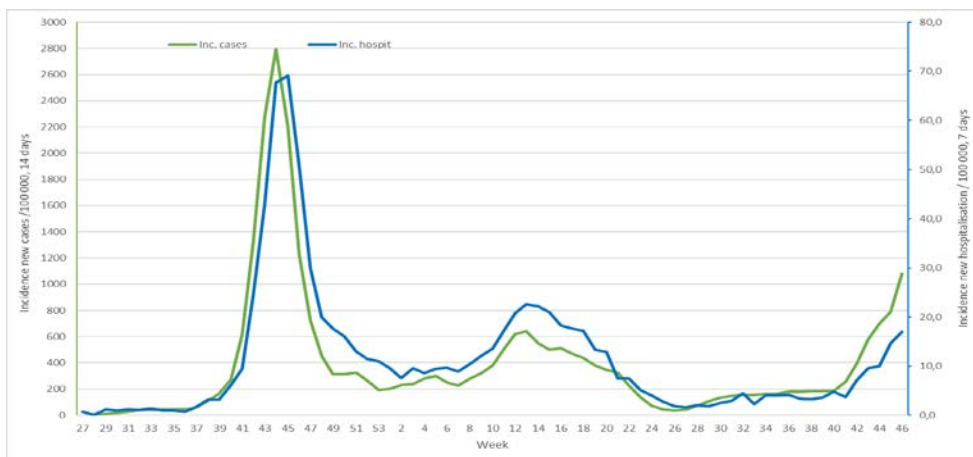
Brabant wallon

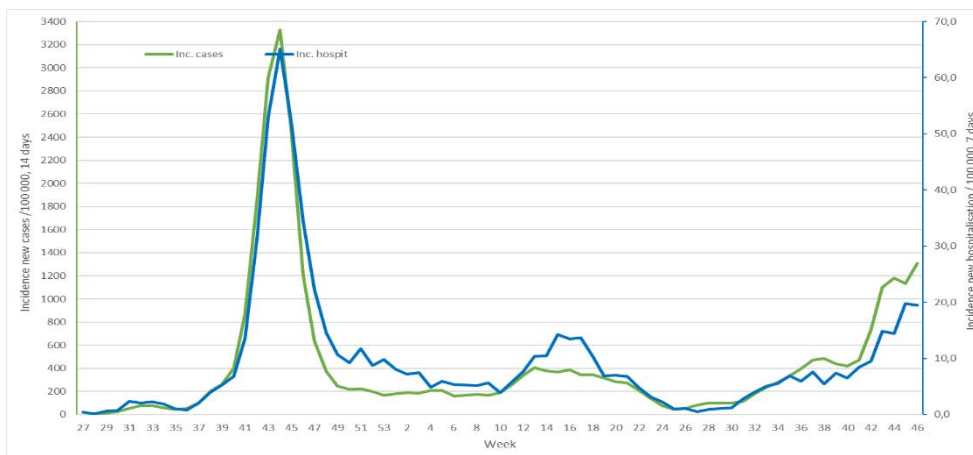
Brussels

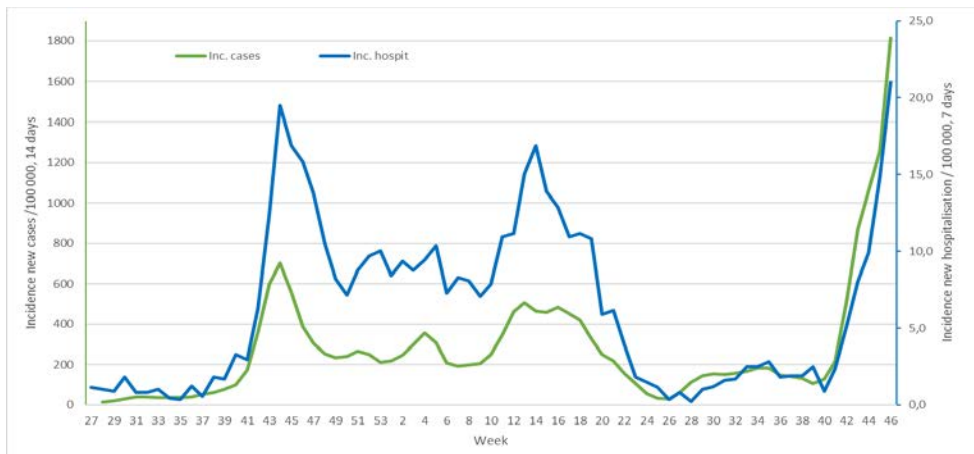
Hainaut

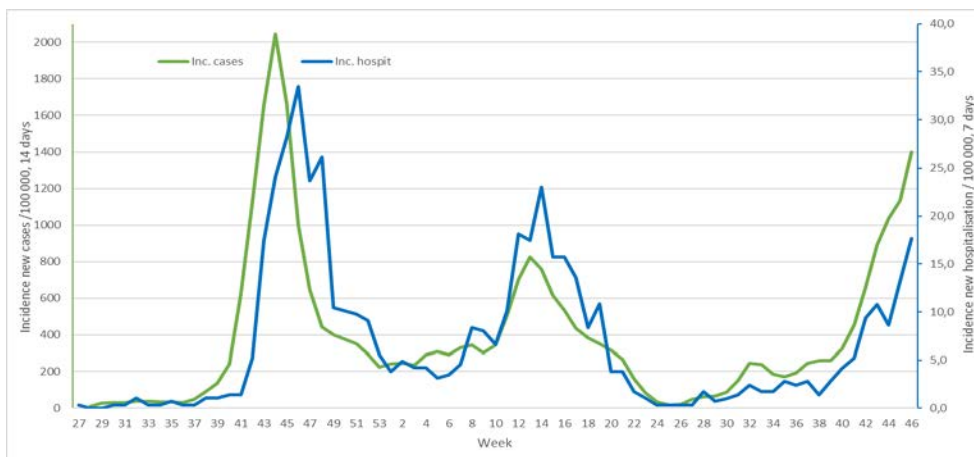
Liège

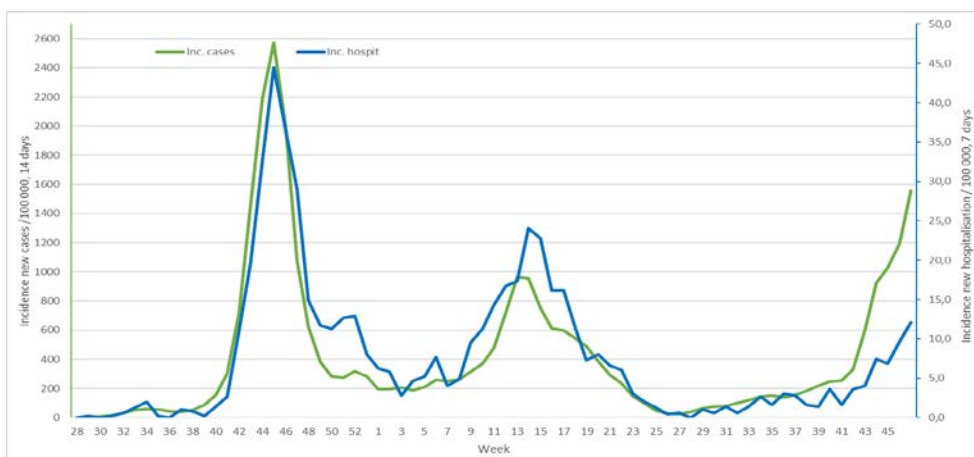
Limburg

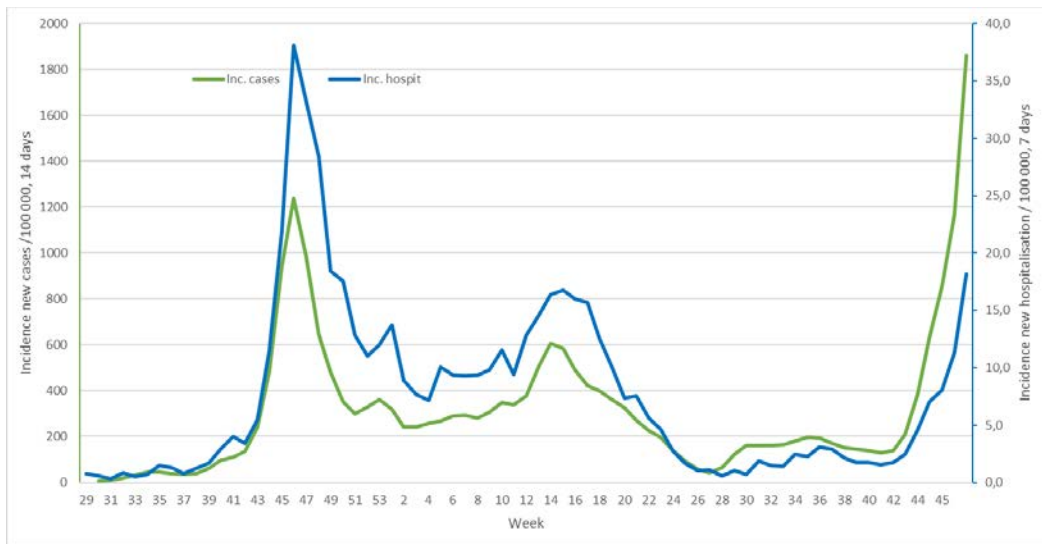
Luxembourg

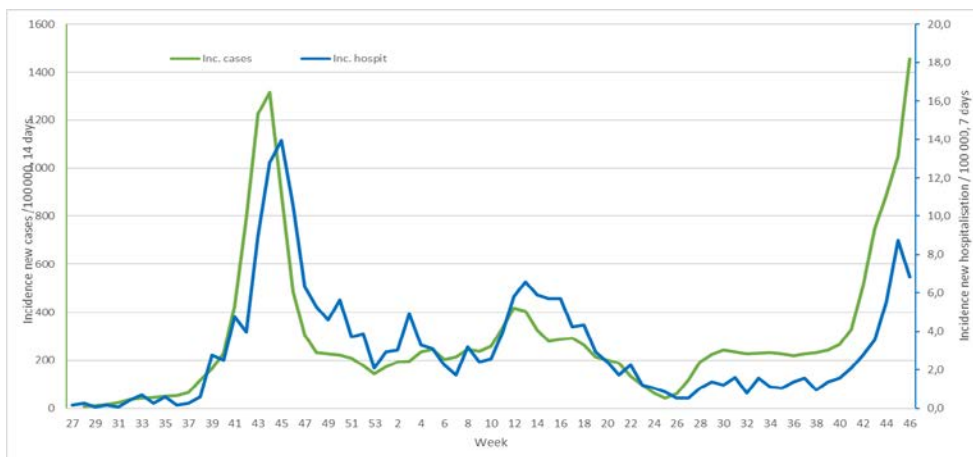
Namur

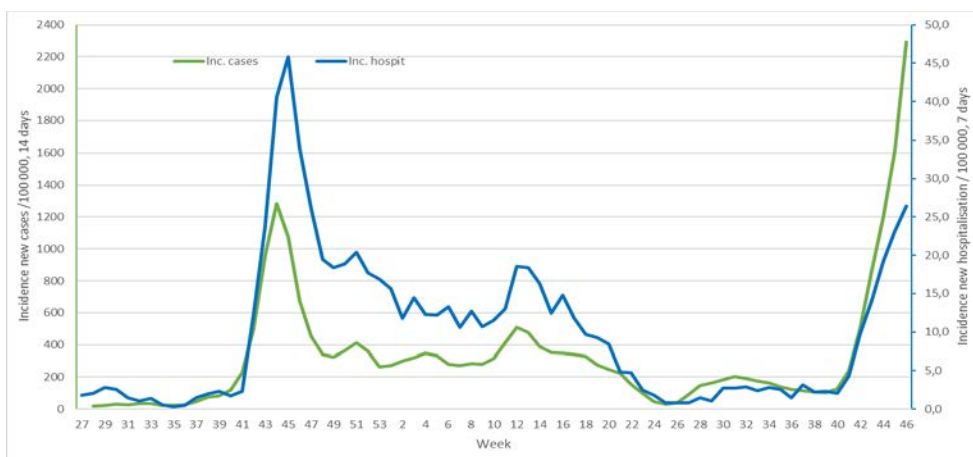
Oost-Vlaanderen

Vlaams-Brabant

West-Vlaanderen

Bijlage 3: Gemeenten binnen de provincies, geplot volgens de positiviteitsratio en de cumulatieve 14-daagse incidentie,

De gemeenten worden uitgezet volgens hun positiviteitsratio (X-as) en de 14-daagse cumulatieve incidentie (Y-as). Gemeenten rood ingekleurd hebben een stijgende trend, gemeenten grijs ingekleurd een dalende of stabiele trend. De volle lijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor de betreffende provincie, de stippellijnen tonen de gemiddelde cumulatieve incidentie en PR voor België.

